

Riksdagens snabbprotokoll

2025/26:114

Torsdagen den 30 april

Kl. 10.00–12.03
14.00–14.00

Det justerade protokollet utkommer inom tre veckor eller vid den tidpunkt som talmannen bestämmer. Talare som vill göra anmärkningar mot snabbprotokollet ska anmäla detta senast kl. 12.00 den tredje vardagen efter sammanträdet.

§ 1 Avsägelse

Förste vice talmannen meddelade att *Andreas Lennkvist Manriquez* (V) avsagt sig uppdraget som suppleant i civilutskottet.

Kammaren biföll denna avsägelse.

§ 2 Anmälan om efterträdare

Förste vice talmannen meddelade att Vänsterpartiets partigrupp anmält *Andreas Lennkvist Manriquez* som ledamot i civilutskottet och *Lotta Johnsson Fornarve* som suppleant i civilutskottet.

Förste vice talmannen förklarade valda till

ledamot i civilutskottet

Andreas Lennkvist Manriquez (V)

suppleant i civilutskottet

Lotta Johnsson Fornarve (V)

§ 3 Anmälan om fördröjt svar på interpellation

Följande skrivelse hade kommit in:

Interpellation 2025/26:457

Till riksdagen

Interpellation 2025/26:457 Regeringens arbete med sällsynta hälsotillstånd av *Adrian Magnusson* (S)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 2 juni 2026.

Skälet till dröjsmålet är sedan tidigare inbokade engagemang.

Stockholm den 29 april 2026

Socialdepartementet

Elisabet Lann (KD)

Enligt uppdrag
David Oredsson
Expeditionschef

§ 4 Ärenden för hänvisning till utskott

Följande dokument hänvisades till utskott:

Motioner

2025/26:4120 till försvarsutskottet

2025/26:4102, 4106, 4115 och 4122 till utrikesutskottet

§ 5 Svar på interpellation 2025/26:416 om Funktionsrätt Sveriges granskning

Anf. 1 Socialtjänstminister CAMILLA

WALTERSSON GRÖNVALL (M):

Herr talman! *Nadja Awad* har frågat mig vilka åtgärder jag avser att vidta inom mitt ansvarsområde med anledning av de slutsatser som Funktionsrätt Sverige har kommit fram till i sin senaste granskning, varför jag och regeringen inte fattat ett beslut om att göra FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning till lag och slutligen vilka konkreta åtgärder jag avser att vidta för att säkerställa att konventionens rättigheter får fullt genomslag i svensk lagstiftning och i praktiken.

Regeringens funktionshinderspolitik utgår från det nationella målet för funktionshinderspolitiken. Målet är att, med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund. Målet ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet ska beaktas.

Det innebär att konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning ligger till grund för den politik som förs. Regeringen vidtar flera åtgärder för att stärka arbetet med att uppnå det nationella målet för funktionshinderspolitiken.

Regeringen arbetar bland annat med att ta fram en nationell handlingsplan för funktionshinderspolitiken. I december förra året redovisade Myndigheten för delaktighet sitt uppdrag att ta fram ett förslag till en sådan handlingsplan. Över 30 myndigheter från olika samhällsområden deltog i arbetet med att ta fram förslaget, som nu bereds i Regeringskansliet.

För att rättigheterna i konventionen ska få fullt genomslag behöver förstås även den lokala och regionala nivån bidra inom sina ansvarsområden. Därför har regeringen gett Myndigheten för delaktighet i uppdrag att ge stöd till kommuner och regioner i deras genomförande av funktionshinderspolitiken. Stödet ska ges i form av samordning, kunskapsstöd, utbildningar och spridning av goda exempel.

I uppdraget ingår att fördela medel till kommuner som ska kunna arbeta mer riktat med funktionshinderspolitiken, så kallade modellkommuner. I en första omgång har tio kommuner utsetts till modellkommuner.

Förhoppningen är förstås att deras arbete och lärdomar ska kunna fungera som inspiration och hjälp till fler kommuner. Uppdraget är beräknat att pågå fram till och med år 2031.

För att ytterligare stärka arbetet med att genomföra funktionshinderspolitiken arbetar regeringen med att tillsätta en nationell samordnare för funktionshinderspolitiken. Samordnaren ska bidra till ökad kunskap om rättigheter för personer med funktionsnedsättning i samhället och öka samordningen av olika aktörers insatser gentemot målet för funktionshinderspolitiken.

Som jag och andra ministrar tidigare har framfört har Sverige mottagit rekommendationer från FN:s kommitté för rättigheter för personer med funktionsnedsättning som rör inkorporering av konventionen i svensk lag.

Dessa rekommendationer bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

Anf. 2 NADJA AWAD (V):

Herr talman! Statsminister Ulf Kristersson och hans ministrar lever världens bästa liv och har makten att bestämma om andra också ska få leva världens bästa liv. Men människor med funktionsnedsättningar känner sig väldigt orättvist behandlade.

När statsminister Ulf Kristersson vill göra ett toalettbesök är det ingen som tar tid för att se hur många minuter det tar. Men en person med funktionsnedsättning behöver uppge i minuter och sekunder hur lång tid det faktiskt tar för att kunna få assistans från en kommun eller en myndighet.

Nog kan vice statsminister Ebba Busch få en god hemlagad måltid varje dag, men Susanne i Långshyttan, som har förlorat sin assistans efter att ha haft den i 30 år, kommer bara få en hemlagad måltid om hennes vän kan hjälpa till. Därför överväger Susanne just nu att begå ett brott för att i fångelset kunna få det stöd hon behöver.

När finansminister Elisabeth Svantesson som riksdagsledamot fick bidrag för dubbla boenden kunde hon senare bli finansminister. Men Maria i Karlsborg, som behöver assistans, blir återbetalningsskyldig på över 1 miljon kronor fastän det är Försäkringskassan som har gjort fel.

Samma dag som Sverigedemokraternas partiledare Jimmie Åkesson fick en lönehöjning på 2 900 kronor fick även de med sjuk- och aktivitetsersättning en höjning, men bara med 85 kronor.

Arbetsmarknadsminister Johan Britz har gett sig själv och miljardärerna skattesänkningar i stället för att satsa på att Evelina, som är döv, kan få tolk på jobbet eller att satsa på att höja lönebidraget för att Maria, som har autism, inte ska riskera att bli arbetslös.

Infrastrukturminister Andreas Carlson kan åka taxi, hyra en yacht eller ta flyget för att resa vart han vill och när han vill. Men 11-åriga dottern Tilda får ledsaga pappa Jonas när han inte längre beviljas färdtjänst. Och för rullstolsburne och ALS-sjuka Torsten är det ständigt oro när det är snövallar, isiga trottoarer och dåligt skottade övergångsställen. Under vintermånaderna tvingas han isolera sig i dagar.

När Andreas Carlson är bostadsminister gör han det enklare för unga från rikare familjer att flytta hemifrån genom att sänka kontantinsatsen för att köpa bostad, medan andra unga, som Emelie i Helsingborg, inte ens kan flytta hemifrån eftersom hon inte får rätt till den ledsagning hon behöver utan tvingas vara beroende av sina föräldrar.

Sjukvårdsminister Elisabeth Tann är nog en av dem som får den bästa vården i landet, medan Lasse, som är döv, har tvingats operera sig två gånger utan att ha tillgång till tolk. ”Jag tänkte att jag ville ta livet av mig, för det var så fruktansvärt hemskt”, sa han. Och den skattesänkning som ministern har gett sig själv kan nog komma väl till pass om hon i framtiden skulle behöva hjälpmedel, medan personer med funktionsnedsättningar tvingas betala för sina hörapparater, elrullstolar eller duschpallar.

När skolminister Simona Mohamsson vill förbjuda ”fula” skolor, eftersom pampiga lokaler ger henne gashud, undrar nog många varför hon i stället inte stoppar nedskärningar i svensk skola för elever med funktionsnedsättningar.

Herr talman! Den här regeringen verkar bara bry sig om sig själva och de allra rikaste, för deras frihet och delaktighet i samhället förhandlas inte bort. Men så ser inte fallet ut för människor med funktionsnedsättningar och deras anhöriga.

Detta kommer också till uttryck i Funktionsrätt Sveriges granskning, som den här debatten ska handla om. Moderaterna, som också har ministerposten för funktionsrätt, fick sämst poäng. De hamnade i enkätens bottenliga och fick till och med minuspoäng. Min fråga till ministern, som också representerar Moderaterna, är: Hur kommer det sig?

Anf. 3 Socialtjänstminister CAMILLA
WALTERSSON GRÖNVALL (M):

Herr talman! Jag vill tacka ledamoten för interpellationen men också påminna ledamoten om att jag besvarar den här interpellationen i egenskap av regeringsföreträdare.

FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning fungerar som utgångspunkt för det nationella mål för funktionshinderspolitiken som jag just beskrev. År 2024 kallade Sverige till en mycket konstruktiv dialog med FN:s kommitté för rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Därefter utfärdade kommittén i sedvanlig ordning ett antal rekommendationer för Sverige, precis som man gör för andra länder.

Därefter kallade jag till mig funktionshindersorganisationerna. Jag förstod på dem att det inte hade skett vid tidigare dialoger, men för regeringen var det oerhört viktigt att utgå från vad organisationerna inom funktionshinderspolitiken sa och vilka olika rekommendationer de såg – det visade sig vara ganska många som behövde prioriteras. Det var ett väldigt konstruktivt och bra möte. Hela dialogen med funktionshindersorganisationerna har präglats av väldigt stor konstruktivitet.

Regeringen gav därefter Myndigheten för delaktighet i uppdrag att se till att information om rekommendationerna sprids, eftersom tillgången till informationen är väldigt viktig, och att fler personer kan lämna sina bedömningar när det gäller rekommendationerna. Uppdraget redovisades i februari i år, och redovisningen bereds just nu på Regeringskansliet.

Regeringen har vidtagit och planerar att vidta flera åtgärder i syfte att uppnå det nationella målet för funktionshinderspolitiken. Rekommendationerna ligger alltså till grund för detta. Myndigheten för delaktighet är en väldigt viktig aktör i detta, och man har även involverat en rad andra berörda myndigheter.

Alla ministrar är ansvariga för funktionshindersfrågorna inom sina respektive portföljer, även om Socialdepartementet är en fokuspunkt och min portfölj är ett slags fokuspunkt kopplad till detta. För att få genomslag på lokal, regional och nationell nivå när det gäller de brister som vi ser behöver myndigheter inom alla olika segment involveras. Det behöver också säkerställas att det stöd som jag inledningsvis pratade om samt kunskapsstöd och annat verkligen sprids för att skapa bättre förutsättningar att involvera de regionala och lokala delarna och se till att de till fullo tar sitt ansvar.

Det här är ett ambitiöst arbete som har gjort att vi nu, efter att ha analyserat de utmaningar som finns och vilka åtgärder som behöver vidtas, kan arbeta vidare med att bereda dessa punkter inom Regeringskansliet.

Anf. 4 NADJA AWAD (V):

Herr talman! Inledningsvis vill jag poängtera att Funktionsrätt Sveriges granskning av riksdagspartiernas funktionsrättspolitik inför valet 2026 ger en indikation om vad vi alla har misstänkt under hela den här mandatperioden.

Jag förstår och har kunskap om att Camilla Wal-
tersson Grönvall företräder regeringen och inte är här
enbart i egenskap av moderat. Samtidigt speglar Mo-
deraternas svar i den här granskningen också regering-
ens arbete i funktionsrättspolitiska frågor under hela
mandatperioden. De frågor som man uttryckligen har
sagt nej till att aktivt driva har man heller inte drivit
under hela mandatperioden.

Jag kan dra några exempel. Socialtjänstministern
och tre andra ministrar har sagt till mig i olika tidigare
debatter och i dagens debatt att det ännu inte finns nå-
got beslut om att göra funktionsrättskonventionen till
svensk lag – på liknande sätt som man har gjort med
barnkonventionen. Den slutsatsen stämmer alltså väl
överens med vad vi har bevitnat under hela mandatpe-
rioden.

Det finns även andra saker. På frågan om partiet
vill att det i direktiven till nya statliga utredningar ska
finnas med krav om att konsekvenser av olika förslag
alltid ska analyseras ur ett funktionsrättsperspektiv
svarade Moderaterna: Nej, vi motsätter oss förslaget
helt.

Min fråga till ministern är: Anser ministern att det
är viktigt att direktiven till nya statliga utredningar ska
innehålla krav om olika förslags konsekvenser utifrån
ett funktionsrättsperspektiv?

En annan fråga som var med i granskningen var om
partiet vill utreda en ökad statlig styrning när det gäl-
ler rehabilitering och tillgång till hjälpmedel. Då sva-
rade Moderaterna: Nej, vi motsätter oss förslaget helt.
Gör ministern också det?

Jag är väldigt tydlig här och försöker förklara att
jag nu frågar ministern i egenskap av minister, inte en-
bart som moderat. Det går alltså faktiskt att svara på
mina frågor.

En annan fråga gällde en skarpare skollagstiftning
med krav på att skol- och lärmiljöer utformas tillgäng-
ligt för alla elever och en inkluderande utbildning i
linje med funktionsrättskonventionen. På den svarade
Moderaterna att man motsätter sig förslaget helt. Gör
ministern också det?

En annan fråga som också berör skolområdet var
om man vill tillskjuta medel för att säkerställa en lik-
värdig tillgång till högkompetent elevhälsa över hela
landet. På den svarade man också att man motsätter sig
förslaget helt. Gör ministern också det?

På frågan om att ta bort skrivningen i skollagen
som ger möjlighet för skolor att neka elever plats på
grund av organisatoriska och ekonomiska svårigheter
svarade man också att man motsätter sig ett sådant för-
slag. Gör ministern också det?

Jag kan fortsätta. En annan fråga handlade om att
höja taket för lönebidraget och se till att det indexerar
mot utvecklingen av lönekostnader. Man ville ju inte
gå vidare med ett sådant förslag. Vill ministern gå vi-
dare med ett sådant förslag?

Jag har flera andra sådana frågor, men jag kan ta
dem i nästa runda.

Anf. 5 Socialtjänstminister CAMILLA
WALTERSSON GRÖNVALL (M):

Herr talman! Alla de delar som vi just nu bereder svarar också mot våra intentioner för att förbättra en rad olika frågor kopplade till situationen för personer med funktionsnedsättning.

Jag vet att jag i ett tidigare interpellationsutbyte med ledamoten sa att det kunde vara intressant att titta på vad man tidigare har gjort när man har haft möjligheter att påverka. Det är inte ovanligt att man svarar på enkäter utifrån ett väldigt populistiskt perspektiv. Det kan jag möjligen ha viss förståelse för, men då är det också viktigt att titta bakåt och se vad man gjorde när man var stödparti.

Nu får vi väl se om Vänsterpartiet fortsätter att vara ett stödparti, om det skulle bli ett annat valutslag och vi skulle behöva byta regering. Det är ändå tydligt att Vänsterpartiet bär ett stort ansvar för de åtta år då vi såg en förändring till det sämre.

Den här regeringen gör nu en rad olika insatser för att förändra det här. Vi tar fram kunskapsstöd och olika uppdrag för att ge kommunerna förutsättningar att ta ansvar för den lagstiftning som delvis – eller till stora delar – är ett kommunalt ansvar.

I likhet med ledamoten är jag bekymrad över att vi i dag ser att kommuner gör andra bedömningar av personer med funktionsnedsättning som har haft samma insatser under kanske 20 års tid, trots att behoven inte har förändrats. Det bekymrar mig mycket, och därför har vi också agerat.

Socialstyrelsen har bland annat fått i uppdrag att ta fram kunskapsunderlag och stöd för att rätt bedömningar kopplade till personkrets ska kunna göras. Myndigheten för delaktighet är också en väldigt viktig samordnande myndighet i arbetet med modellkommuner, nätverk, uppföljning och andra stödjande insatser. Även SKR har fått medel för att bistå i det här arbetet.

Jag vill gärna ta tillfället i akt att säga att de tio modellkommunerna Arvika, Grästorps, Kalix, Kramfors, Lessebo, Lund, Orust, Stockholm, Ulricehamn och Umeå kommer att vara väldigt viktiga för att leda arbetet, visa på goda exempel och helt enkelt nå och genomföra det nationella målet för funktionshinderspolitiken.

Här är också den nationella samordnaren som vi i närtid kommer att kunna presentera väldigt viktig för att öka förståelsen, kunskapen och inte minst samordningen. Kommitténs granskning visar nämligen att vi saknar samordning mellan våra olika instanser. Ett exempel är förslaget om tolktjänst med en väg in som regeringen genomför.

Sammantaget gör vi en rad olika saker; jag skulle kunna tala mer om till exempel Nationellt kompetenscentrum för intellektuell funktionsnedsättning och autism och om Äldreomsorgslyftet som nu också omfattar LSS-personal. Sammantaget utgör detta på några få år mycket mer än under de föregående åtta åren när ledamotens parti var ett stödparti till den dåvarande regeringen.

Anf. 6 NADJA AWAD (V):

Herr talman! Det är väl ingen idé för mig att gå vidare med de andra delarna från Funktionsrätt Sveriges granskning; jag kommer ändå inte att få svar på mina frågor om ministern aktivt kommer att driva de här frågorna fastän ministrerns eget parti inte kommer att göra det.

Jag går därför över till att belysa att det återigen blir en fråga om att lägga allt ansvar på kommunerna och regionerna att leva upp till målen för funktionshinderspolitiken. Jag vill dock att ministern ska prata lite om sitt eget ansvar, alltså att kunna presentera propositioner för oss i riksdagen att rösta om. Det har vi gjort väldigt lite, knappt alls under den här mandatperioden, fastän Myndigheten för delaktighet, Socialstyrelsen och Riksrevisionen har sagt att man vill ha lagskäpningar framför allt vad gäller LSS. Det finns ju ett antal olika utredningar som sedan flera år ligger och dammar på Regeringskansliet eftersom regeringen inte har prioriterat att plocka upp dem. Det berör både ledsagning, färdtjänst och tolktjänsten.

När det kommer till kommunernas ansvar kan vi ta Göteborgs stad som exempel. Kommunalrådet Marie Brynolfsson har ju skickat ett brev till ministern och bett om en dialog om hur kommunen ska kunna samarbeta med regeringen i de här frågorna, men hon har inte fått något svar. Varför har ministern inte svarat på det brevet?

Anf. 7 Socialtjänstminister CAMILLA
WALTERSSON GRÖNVALL (M):

Herr talman! När det gäller utredningar som har legat och dammat kan jag konstatera att det har väl aldrig dammat så mycket som under de föregående åtta åren.

Vi har varit med och tagit initiativ bland annat till ett förstatligande av assistansen. Det är ett förslag som aktivt bereds och som funktionshindersorganisationerna har efterfrågat. I opposition såg vi till att riksdagen tvingade den förra regeringen att ta fram utredningen som jag har haft den stora förmånen att få ta emot, och jag kan berätta för ledamoten att vi nu arbetar med den i mycket god dialog med funktionshindersorganisationerna, där vi mycket lyhört lyssnar till vad de ser är nödvändigt för att ta detta vidare. De har också uttryckligen sagt att det hellre får ta lite tid bara det blir rätt.

Jag delar den uppfattningen. Jag önskar att de här frågorna var lite mindre komplexa, men de är väldigt komplexa, vilket jag tror att ledamoten är väldigt medveten om.

När det gäller Göteborg tycker jag kanske att de vänsterpartistiska politiker som sitter i ledningen i just Göteborg borde fundera över vad som ligger till grund när till exempel personer som är väldigt framträdande inom paralympiska idrotter får helt nya bedömningar, trots att deras behov inte har förändrats. Detta är den kommunala ledningens ansvar, eftersom det finns en kommunal lagstiftning med LSS. Att ta ifrån människor deras stöd, ledsagning och vad det än må vara

handlar alltså om vilken bedömning man gör inom Göteborgs ledning, och där sitter Vänsterpartiet med.

Stort tack för interpellationsdebatten som har varit belysande ur flera aspekter! Jag ser fram emot nya diskussioner.

Interpellationsdebatten var härmed avslutad.

§ 6 Svar på interpellation 2025/26:439 om brist på poliser i Stockholm

Anf. 8 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M):

Herr talman! Mattias Vepsä har frågat mig när jag och regeringen avser att presentera en handlingsplan för att säkerställa fler poliser i Stockholm.

För att trycka tillbaka den grova brottsligheten och återupprätta tryggheten i samhället måste antalet poliser och den lokala polisiära närvaron öka. Sedan regeringsskiftet 2022 har antalet poliser blivit närmare 3 200 fler. Det kan jämföras med de cirka 2 000 som blev resultatet under åtta år med Socialdemokraterna i regeringsställning. Under den första mandatperioden, alltså under föregående styre, talar vi rent av om minussiffror.

I dag har Sverige den högsta polistäthet som uppmätts i Sverige i modern tid, och Polismyndigheten ska fortsätta att växa mot målet att polistätheten minst ska motsvara genomsnittet i EU. För att nå dit har regeringen satsat stora resurser på tillväxten och sett till att polisens anslag har ökat markant för att klara den delen av uppdraget. Vi bygger ut polisutbildningen och stärker de ekonomiska villkoren under utbildningen. Polisaspiranter har fått höjda löner under utbildningen, och nyligen lade vi skarpa förslag för att möjliggöra en betald polisutbildning på riksdagens bord. Det handlar om att göra polisutbildningen mer attraktiv men också om att öka antalet som fullföljer utbildningen och stannar kvar i yrket över längre tid.

Polisregion Stockholm rymmer en stor andel av befolkningen. Regionen har flera utsatta områden och har också under lång tid varit utsatt och drabbad av det grova och hänsynslösa gängvåldet. Det är därför mycket glädjande att fler nu vill bli och arbeta som poliser i Stockholm. För första gången på tio år ökar antalet poliser i polisregion Stockholm rejält. Sedan regeringsskiftet har Stockholm fått 628 fler poliser. Detta kan jämföras med utvecklingen under perioden 2015–2022, då Socialdemokraterna styrde. Utvecklingen var då negativ, och det blev cirka 130 färre poliser i regionen. Nu fylls också utbildningsplatserna i högre grad än tidigare, och det höga utflödet av poliser från regionen har minskat.

Samtidigt är det förstås viktigt att ha ansvarsfördelningen i åtanke. Det är Polismyndigheten som ansvarar för sin interna organisation, resursfördelning och bemanning mellan regioner och verksamheter. Regeringens roll är att sätta upp mål, följa upp resultat och skapa

goda förutsättningar för myndigheten att utföra sitt uppdrag.

Mot den bakgrunden vill jag gärna lyfta fram flera åtgärder med särskild betydelse för polisregion Stockholm som redan pågår och som i vissa fall har förstärkts.

Regeringen har genom regleringsbrev och andra styrsignaler ett tydligt fokus på att öka den lokala närvaron av poliser och på att en större del av tillväxten ska ske nära medborgarna. Rikspolischefen har också tydliggjort att den fortsatta tillväxten av poliser i huvudsak ska ske lokalt och i yttre tjänst. Närmare bestämt 85 procent av de nya poliserna går rakt ut blåklädda i yttre tjänst nära medborgarna, inte minst i Stockholm.

Polisregion Stockholm har för sin del vidtagit särskilda åtgärder för att öka attraktionskraften och minska trösklarna för att arbeta här i regionen. Det handlar bland annat om ekonomiska incitament såsom särskilda lönetillägg, riktade rekryteringsinsatser och åtgärder för att hantera den välkända bostadsproblematiken. Allt detta har länge varit en viktig faktor för regionens låga polistillväxt. Regeringen följer detta arbete noggrant i dialog med Polismyndigheten.

Mattias Vepsä frågar när regeringen avser att presentera en handlingsplan för att säkerställa fler poliser i Stockholm. Låt mig vara tydlig: Arbetet för att stärka polisens närvaro i Stockholm pågår redan och är en integrerad del av regeringens samlade styrning av Polismyndigheten.

Det handlar om långsiktiga och uthålliga åtgärder snarare än om en enskild plan eller ett enskilt beslut – allt detta för att få fler poliser som kan jobba nära medborgarna såväl i Stockholm som i övriga delar av landet. Allt detta gör vi för att Sverige ska bli ett tryggare, friare och mer rättvist land att leva i.

Anf. 9 MATTIAS VEPSÄ (S):

Herr talman! Tack, justitieministern, för ett i några delar bra svar!

I andra delar tycker jag att vi fortsatt skulle behöva just det jag efterfrågar, nämligen en handlingsplan för fler poliser i Stockholm. Bakgrunden är att Brå, som har utvärderat polistillväxten under många år, har pekat just på att vi har ett problem med tillväxten i Stockholm.

I svaret, som vi just har fått ta del av, framställs det som att den tidigare regeringen inte gjorde någonting. Så här brukar det låta när man debatterar med justitieministern eller andra företrädare för Tidöregeringen. År 2022 var år 0; då stod världen i brand. Sedan kom ett antal vita riddare in i Regeringskansliet, som minsann har gjort allt och lite därtill för att vända utvecklingen.

Jag tror att väldigt många människor runt omkring i Sverige ser att mer borde ha gjorts för att vända utvecklingen i vårt land. Vi har fortsatt stora problem med gängkriminaliteten. Regeringens blinda fläck – att bryta rekryteringen – lämnar minst sagt mycket övrigt att önska. Man har sparat in på skola, socialtjänst,

fritidsaktiviteter och vanliga familjer, och man har ökat arbetslösheten.

Den här debatten handlar om att regeringen inte har gjort tillräckligt för att säkerställa polisens möjligheter att jobba effektivt i Stockholm, som är en stor region. En fjärdedel av Sveriges befolkning bor i vår region.

Jag vill bara säga något kort innan jag ställer en följdfråga. Jag upplever att ministern låter ganska nöjd med de senaste fyra åren – gott så. Men initialt undrar jag i denna debatt: Hur vore det att titta på sin egen roll när det gäller den situation som vi nu har?

När regeringen Reinfeldt avgick år 2014 lämnade den efter sig ett läge i polisen med det lägsta intaget till polisutbildningen under hela 2000-talet. Den moderata regeringen Reinfeldt hade till och med periodvis nollat antagningen till polisutbildningen i Stockholmsregionen.

Hur vore det om man någonstans i Regeringskansliet funderade på vad det innebar för Stockholm och för möjligheten att utveckla Polismyndigheten just i vår huvudstad med de särskilda utmaningar som vi ser här?

Utöver att det är en fjärdedel av Sveriges invånare som bor här finns ungefär hälften av de av polisen utsedda eftersatta bostadsområdena i Stockholm. Vi har en stor del av gängkriminaliteten. Trots att det är bra att skjutningarna just nu vänder nedåt skjuts det fortsättningsvis, och hälften av skjutningarna sker i vår stad. Under januari 2025 skedde 15 sprängningar bara i Stockholm under denna första månad, och det fortsätter att sprängas. Vi har också stora problem med rekryteringen.

När Brå tittar på det här menar man att det krävs en plan och ett ansvar någonstans för att vi ska komma till rätta med polisbristen. Sett till hur utbyggnaden har gått till har alla andra regioner vuxit, också i relation till befolkningstillväxt, men inte Stockholm.

Jag tycker därför att det vore lämpligt av ministern att lyfta på locket och ta denna möjlighet, vilket jag efterfrågar. Ta det här på allvar! Och det handlar då inte bara om att följa utvecklingen i dialog med den regionala polisledningen och med polisledningen nationellt.

Jag ställer frågan igen: Kommer ministern att kunna leverera ett svar till stockholmarna om fler poliser? Kommer regeringen att titta på möjligheten att också ta fram en handlingsplan för att lösa polisbristen i Stockholm, där det fattas 1 000 poliser?

Anf. 10 MARTIN WESTMONT (SD):

Herr talman! Som bosatt i Stockholm kände jag mig manad att delta i debatten.

Interpellanten Mattias Vepsä efterfrågar bland annat fler poliser i yttre tjänst i Stockholms kommun. Detta arbetar Tidöpartierna med, som justitieministern tydligt presenterade i sitt svar. Vi är också medvetna om vikten av ett gott samarbete mellan polis och ordningspersonal. De kompletterar varandra för att hålla våra gator, tunnelbanor och så vidare trygga för medborgarna.

Denna interpellation om bristen på poliser i Stockholm skapar därför en del frågor, herr talman, med tanke på att interpellantens parti också tar bort trygghetspersonal i Stockholm. Socialdemokraterna styr här i huvudstaden. År 2023 minskade partiet antalet trygghetsvakter från 180 till 60. Det är en helt ofattbar nedskärning, som slog direkt på stockholmarnas och besökarnas trygghet i det offentliga rummet.

Herr talman! Stockholm har blivit otryggare med Socialdemokraternas politik; det kan jag själv som boende här i huvudstaden vittna om. En fråga till interpellanten är om ledamoten har riktat någon form av kritik mot sitt eget parti, som faktiskt är ytterst ansvarigt för att Stockholm har blivit otryggare genom att man har minskat antalet trygghetsvakter ute i samhället.

Anf. 11 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M):

Herr talman! Jag tycker att det är rätt modigt av Mattias Vepsä att ta debatten och lyfta den här frågan.

Vi är överens om att Stockholm behöver ha fler poliser. Problemet är bara det att Socialdemokraternas facit när det gäller tryggheten i Stockholm är en sällsynt dystert historia. Under Socialdemokraternas åtta år vid makten blev det netto inte en enda ny polis i Stockholmsregionen – inte en enda! Tvärtom minskade antalet poliser i Stockholm under dessa åtta år med 130. Minus 130 var alltså facit efter åtta år med socialdemokratiskt styre.

Nu har Moderaterna och regeringen vänt på det här. För första gången på tio år ökar antalet poliser i Stockholmsregionen, och det rejält. Sedan vi tillträdde 2022 har det blivit 628 fler poliser i Stockholm, att jämföra med de 130 färre poliser som var resultatet när Socialdemokraterna styrde i hela åtta år.

Dessutom är fler poliser på väg in i Stockholmsregionen redan i sommar, och planen framåt innebär en fortsatt uthållig tillväxt med fler poliser i yttre tjänst nära medborgarna runt om i kommuner och stadsdelar.

Nationellt levererar alltså Moderaterna och regeringen fler poliser och dessutom många nya effektiva verktyg till polisen. Det gäller till exempel de preventiva vistelseförbud, som nu stänger ned öppna drogscener runt om i Stockholm och gör område efter område tryggare och säkrare för medborgarna. Detta sker samtidigt som Socialdemokraterna lokalt i Stockholm sparkar ordningsvakter, tar bort kontrollanter i tunnelbanan, drar in busslinjer och underfinansierar socialtjänsten.

Så ser alltså läget ut när medborgarna går till valurnorna i höst: antingen fortsatt fler poliser och ökad trygghet med Moderaterna eller vänstersväng med Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet och mer av den politik som har orsakat problemen, orsakat polisbristen och ökat otryggheten.

Det är onekligen ett avgörande framtidsval, och jag ser verkligen fram emot att fortsätta ta den debatten.

Anf. 12 MATTIAS VEPSÄ (S):

Herr talman! Tack för följdfrågorna från både Martin Westmont och justitieministern!

Kortfattat kan jag säga: Hur står det till med tryggheten i Stockholm? Tittar man på trygghetsundersökningarna ser man att det går åt rätt håll. Det är fler som känner sig trygga i sina bostadsområden, och det är fler som kan gå ut på kvällarna i sina bostadsområden än det var för fyra år sedan.

Jag tror att det här delvis handlar om att Socialdemokraterna var med och lade om polisutbildningarna och öppnade fler polisutbildningar. Vi löste alltså den situation som Moderaterna lämnade efter sig 2014 med noll intagna i polisutbildningen i Stockholm, till exempel. Jag tror nog att vi kan räkna med att en del av den utvecklingen handlar om att vi faktiskt får hit fler poliser.

Det handlar också om breda sociala insatser. Nu nämner Gunnar Strömmer en del av lösningen, nämligen preventiva vistelseförbud – ett förslag som utredes och som vi röstade ja till. Socialdemokraterna var för preventiva vistelseförbud. Det här brukar komma upp som den stora lösningen och svaret på varför vi har fått tio färre öppna narkotikascener i Stockholm de senaste fyra åren men fick fyra fler under Moderaternas senaste styre. Resultatet 2018 till 2022 var plus fyra; resultatet 2022 till 2026 är minus tio.

Ja, preventiva vistelseförbud kan ha varit *en* del av det, men vi ser ju i utvärderingarna att det också är viktigt med breda insatser – att ha fler fältarbetare, att jobba för att missbrukare ska få vård i tid, att se till att skolan tar hand om dem som ska vara i skolan, att se till att familjer har intensiv familjeterapi och att jobba med punktmarkering. Här går vi före i Stockholm.

Jag tror att det handlar om en bredare lösning än att bara titta på ett antal områden, eller kanske ett område av dessa tio, där man som jag förstått det haft preventiva vistelseförbud.

Vi vill göra mer. Vi vänder oss emot den politik man för nationellt. Bara i år innebar regeringens underinvestering i statsbidrag minus 300 miljoner kronor för Stockholm. Samtidigt löser man inte polisbristen och ställer sig frågande till att vi i detta läge satsar på fler vuxna i skolan och fler socialsekreterare ute på gator och torg. Vi jobbar brett med trygghetsinvesteringar i våra stadsdelar, som de facto ger en positiv utveckling.

Min fråga blir omvänt: Kommer Moderaternas politik att ligga fast? Kommer ni att fortsätta svälta kommuner och regioner genom försämrade statsbidrag och samtidigt lokalt avfärda de investeringar vi gör, inte lösa polisbristen och säga att vi ska anställa trygghetsvakter? Då uppstår ju frågan: Varifrån tas den finansieringen? Vill ni fortsätta att svälta kommunerna och föra över kostnaderna på skattebetalarna lokalt när ni sänker skatten för de allra rikaste nationellt?

Det här är en inkonsekvent politik som har ett enda syfte, nämligen att de som har det väldigt gott ställt ska få det ännu bättre ställt. Då blir det svårt för kommunerna att hantera det här uppdraget.

Vi gör dock vad vi kan. Trots en moderat finansminister och trots Sverigedemokraternas röstande i kammaren gör vi vad vi kan, och det ger effekt. Men vi är långtifrån klara. Det vi önskar är ett gemensamt ansvarstagande där staten tar sitt ansvar för polistillväxten och kommunerna tar sitt ansvar för att öka tryggheten lokalt i skolan, i socialtjänsten och på gator och torg genom att göra trygghetsinvesteringar. Det är det vi efterfrågar.

Anf. 13 MARTIN WESTMONT (SD):

Herr talman! Jag tackar justitieministern och ledamoten Vepsä för deras svar. Det känns dock som att ord väger väldigt lätt när vi ändå ser att Stockholm försämras trygghetsmässigt. Det är alltså en kommun där Socialdemokraterna styr. Detta är en väldigt viktig fråga, och det är enormt viktigt att vi har breda samarbeten för att kunna ta itu med de problem vi ser med växande otrygghet i samhället.

Jag skulle vilja läsa upp ett citat: ”Vi har tappat deras ögon och öron och möjlighet att ingripa nattetid. Vi märker också av deras nedskärningar under dagtid, då det är färre patruller och mindre närvaro.”

Detta är alltså ett citat och en beskrivning från verkligheten, från en person som själv arbetar med polisfrågor här i Stockholm. Han beskriver hur samarbetet mellan polis och trygghetsvakter har försämrats sedan den rödgröna majoriteten tog över styret i Stockholm.

I Stockholm, där Socialdemokraterna styr, lånar man enorma belopp och höjer skatten för kommuninvånarna. Ändå breder otryggheten ut sig. Detta är realiteten med Socialdemokraternas politik, och det är viktigt att ta med sig. Låter vi Socialdemokraterna få makten över Sverige kommer Sverige att gå samma väg som vår huvudstad, det vill säga bli en plats där fler och fler invånare känner sig otrygga, inte minst i sitt eget bostadsområde.

Anf. 14 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M):

Herr talman! Staten tar nu äntligen sitt ansvar med en regering som leds av Moderaterna. På drygt tre år har vi fått fram 628 fler poliser till Stockholm, att jämföra med de 130 färre poliser det blev i Stockholm under åtta år med Socialdemokraternas styre. Jag tar gärna en diskussion om det nationella ansvarstagandet för antalet poliser i Stockholm och ställer gärna vårt sätt att ta ansvar för frågan under de år då vi har styrt, med 628 fler poliser under drygt tre år, mot 130 färre poliser i Stockholmsregionen under de åtta år som Socialdemokraterna styrde.

Det är utmärkt med en diskussion om statligt nationellt ansvarstagande. Vi tar i högsta grad vår del av det.

Vi ser också till att polisen, inte minst i Stockholm, får nya, effektiva verktyg. Jag vill inte överspela de preventiva vistelseförbuden, men jag tänker heller inte köpa Mattias Vepsäs nedspelade av betydelsen av

just det verktyget, som ju har levererats från den nationella nivån för att användas lokalt.

Inte minst polisen i Farsta och Botkyrka har varit otroligt offensiv med detta. Därför ser vi att till exempel en stadsdel som Rågsved är tryggare än på decennier, tack vare att man med effektiva verktyg och fler poliser på plats har kunnat flytta bort farliga personer. Därmed har medborgarna, näringsidkarna och civilsamhället tagit tillbaka sitt område. Det går inte att tänka sig den snabba utvecklingen utan de preventiva vistelseförbuden.

Den som åker till Fittja centrum upplever samma sak. Där vittnar folk enligt polisen om att det inte har varit så tryggt på kanske 20 år. Man pekar entydigt på de preventiva vistelseförbuden.

Vi gläds alltså åt att tryggheten ökar för medborgarna i Stockholm. Men det går inte att komma runt att det till stor del handlar om att det äntligen blir fler poliser i Stockholm i yttre tjänst, nära medborgarna, som kan arbeta preventivt och brottsförebyggande och som dessutom äntligen har fått verktyg som biter på den problematik som gjort så många stockholmare otrygga under så väldigt lång tid.

Den andra frågan när det gäller nationellt ansvarstagande får väl gälla kommunernas förutsättningar att ekonomiskt hantera trygghetsfrågorna. Där kan man väl ändå säga att det Socialdemokraterna lämnade efter sig var en inflation på 10 procent som verkligen gjorde att kommunerna blev fattigare. Varje krona blev mindre värd för varje minut, varje timme, varje dag, varje vecka och varje månad som gick.

Att vi nu är tillbaka på inflationsnivåer under 2 procent är den absolut bästa present som den nationella nivån kan ge till kommunerna. Det betyder att skatteintäkternas värde inte urholkas utan tvärtom realt nu ökar.

Sedan får man också jämföra Stockholm med andra delar av landet. Stockholmsregionen är trots allt en av Sveriges rikaste regioner, sett exempelvis till skattebetalarnas bärkraft. Men det är alltså i Stockholm man höjer skatten, inte för de rika utan för busschauffören, vårdbiträdet och grundskolläraren, samtidigt som man lånar en miljon i timmen. Det är så hisnande att man måste dubbelkolla den uppgiften varje gång – en enorm belåning av framtida generationer i Stockholm.

Detta gör man också samtidigt som man uppenbarligen sparkar hälften av ordningsvakterna. Man kan naturligtvis säga att det finns andra sätt att jobba med trygghet. Det är klart att det gör det, och det finns också väldigt många andra viktiga insatser att göra. Men när man lokalt sparkar ordningsvakter måste alltså polisen kompensera för det genom att på Södermalm anställa egna ordningsvakter eftersom man behöver ett bredare raster när man jobbar med tryggheten lokalt.

Sammantaget får man ändå säga att den nationella nivån nu äntligen tar ansvar för Stockholm på ett helt annat sätt än vad som gjordes tidigare, medan den lokala nivån dessvärre i alltför många fall undergräver möjligheten att arbeta effektivt mot otryggheten och brottsligheten.

Anf. 15 MATTIAS VEPSÄ (S):

Herr talman! Jag tackar för det svaret. Vi får väl se hur väl de här orden åldras. Det beror väl lite grann på hur Trump agerar i Mellanöstern hur många procents inflation regeringen lämnar efter sig. Jag tänker att det världsekonomiska läget spelar in ganska mycket i detta.

När det gäller lånesumman vill jag bara uppmuntra ministern att faktagranska just det påståendet ytterligare en gång. Det råder delade meningar om det.

Ett svar till Martin Westmont är väl att vi hade haft i runda slängar 2 000 fler ögon att spana med om vi hade löst polisbristen på 1 000 poliser. Var och en har ju två ögon. Jag tänker att fler poliser är avgörande för att lösa problemen med brottslighet. Vi tänker att det är en polisiär uppgift att hålla ordning på gator och torg, att bryta rekryteringen till gängen, att komma åt den ekonomiska brottsligheten, att knäcka det fusk som pågår i till exempel byggbranschen och att jobba brett för att komma åt arbetslivskriminaliteten. Det kommer inte ordningsvakter att lösa.

Ordningsvakter har ett jätteviktigt ansvar på en viss plats på ett visst torg. Det är ingenting vi säger nej till. Men om vi långsiktigt ska rycka upp kriminaliteten med rötterna krävs mer av det vi gör, det vill säga att vi investerar i lokalsamhället, att vi kan få en förköpslag för att få bort oseriösa skumraskfastighetsägare och centrumägare, att vi jobbar för att bryta missbruk och att vi knäcker rekryteringen till gängen på riktigt. Då krävs investeringar i skola, socialtjänst och polis.

Det vi efterfrågar är en regering som slutar att sänka skatten för de rikaste nationellt och föra över kostnader lokalt. Samtidigt vill man straffbelägga kommuner som tar sitt ansvar genom att höja skatten för att kunna klara välfärdens kärna, det vill säga skola, socialtjänst och bättre möjligheter för familjer att hindra barnen att ansluta sig till kriminella gäng. Det är vad den här debatten handlar om.

(Applåder)

Anf. 16 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M):

Herr talman! Jag har debatterat med Mattias Vepsä några gånger under de här åren. Det börjar alltid med en fråga som handlar om rättspolitik, men det tar ungefär en halv minut så talar vi sedan om en socialistisk skattepolitik. Det är alltid där vi hamnar.

Det är lustfyllt när Mattias Vepsä talar om att höja skatten. Jag uppfattar sällan att det känns plågsamt. Jag vill bara understryka att bakom den återkommande retoriska poängen som vi har hört i decennier om att Moderaterna vill sänka skatten för de rika döljer sig en verklighet där Socialdemokraterna lokalt alltså höjer skatten för de fattiga, eller höjer skatten för normalinkomsttagare.

När man höjer skatten lokalt med det lättsinne som präglar socialdemokratins förståelse av den kommunala ekonomin betyder det att det är busschauffören, vårdbiträdet och grundskolläraren som får ta smällen. Det är sedan deras barn som ska plocka upp notan för

den belåning som Socialdemokraterna ägnar sig åt – dessutom på historiskt höga nivåer – i Stockholm.

Det ansvarsfulla sättet är rimligen att prioritera. Vi får dessutom läsa rapporter från socialtjänsten i Skärholmen, i nära anknytning till den dramatiska skjutningen för en tid sedan, där det framkommer att socialsekreterare säger upp sig därför att de upplever att de inte får den politiska uppbackning de behöver.

På den nationella nivån, med Moderaterna i Regeringskansliet, har vi säkerställt att läget har vänt. Åtta år av socialdemokratiskt styre innebar 130 färre poliser i Stockholm. Det är facit. Jag talar mycket gärna om vikten av fler poliser i Stockholm. Men låt oss då komma ihåg att utgångspunkten var 130 färre poliser efter åtta år med Socialdemokraterna i Rosenbad. Efter drygt tre år med en moderatledd regering finns 628 fler poliser i Stockholm, och det kommer fler redan i sommar. Planen och kurvan är entydig; ännu fler poliser är på väg till stockholmarna.

Interpellationsdebatten var härmed avslutad.

§ 7 Svar på interpellation 2025/26:413 om en ny förköpslag för bättre bostäder i landet

Anf. 17 Infrastruktur- och bostadsminister
ANDREAS CARLSON (KD):

Herr talman! Adrian Magnusson har frågat mig om jag ser någon anledning att agera med anledning av vad som hänt i Perstorps kommun och utreda förutsättningarna för en ny kommunal förköpslag.

Jag vill inleda med att understryka att återupprättandet av tryggheten i Sverige är en högt prioriterad fråga för regeringen. Alla människor, oavsett boendeform, har rätt till en trygg boendemiljö.

Regeringen bedriver ett brett arbete för att öka tryggheten i samhället. Det handlar både om att stärka brottsbekämpningen och om åtgärder som mer direkt tar sikte på tryggheten i våra bostadsområden.

I egenskap av statsråd är jag förhindrad att uttala mig om kommuners eller myndigheters hantering av enskilda fall. På ett allmänt plan är det dock viktigt att framhålla att det finns rättsliga verktyg för att ingripa mot fastighetsägare som inte förvaltar sina fastigheter på ett godtagbart sätt.

Genom hyreslagen, det vill säga 12 kap. jordabalken, och i bostadsförvaltningslagen (1977:792) finns skyddslagstiftning som gör det möjligt att ingripa mot hyresfastighetsägare som missköter sina fastigheter. Det kan handla om åtgärdsföreläggande, förvaltningsföreläggande eller, ytterst, tvångsförvaltning.

I vissa fall kan även andra åtgärder aktualiseras, såsom att med stöd av plan- och bygglagen (2010:900) förelägga en ägare att på egen bekostnad riva en förfallen byggnad, eller att med stöd av expropriationslagen (1972:719) expropriera en grovt vanvårdad fastighet. Expropriationslagen kan användas även när en vanvårdad fastighet inte erbjuds till försäljning.

Regeringen bedömer att det befintliga regelverket ger tillräckligt skarpa verktyg för kommuner som behöver ingripa mot oseriösa hyresvärdar som inte förvaltar sina fastigheter på ett godtagbart sätt. Med det sagt fortsätter regeringen att noga följa utvecklingen på området.

Anf. 18 ADRIAN MAGNUSSON (S):

Herr talman! Interpellationen har sin grund i ett besked som kom för några månader sedan, nämligen att fastighetsbolaget Kupolen i Perstorps kommun gick i konkurs.

Kupolen är den största fastighetsägaren i Perstorp med 450 lägenheter. Det är inte en liten mängd med tanke på att Perstorps kommun har sammanlagt lite över 7 000 invånare. Fastighetsbolaget i fråga har uppmärksamrats i en rad granskningar i en rad olika medier. Det har skrivits om människor som har bott i undermåliga lägenheter.

Tidningen Hem & Hyra skrev så sent som i går om att bolaget kontaktat gode män runt om i landet för att jaga hyresgäster. Kraven för att få ett hyreskontrakt i delar av Kupolens bestånd i Perstorp har medvetet satts mycket lågt. Det har varit tydligt att man med undermåliga lägenheter har försökt att locka till sig människor som av olika anledningar inte har möjlighet att göra något annat än att tacka ja till den bostad som finns.

Det har vidare skrivits om att Migrationsverket har placerat människor i lägenheterna. Det är människor som befinner sig i en utsatt situation och som är glada att över huvud taget få tak över huvudet.

De människor som redan har bott i Kupolens bestånd, herr talman, har fått se sina bostäder bli alltmer undermåliga när underhållet inte har skötts. Det är minst sagt ett bekymmer, och jag har själv sett det på plats i Perstorp. Mögel i lägenheterna, balkonger som inte kan användas och trasiga fönster som inte byts ut är några exempel på hur bostäderna som människor tvingas leva i kan se ut.

Framtiden för hela fastighetsbeståndet i Perstorp är nu oviss, och ingen vet vad som kommer att hända med de 450 lägenheterna. Det finns en stor oro både bland dem som bor i lägenheterna och bland kommunledningen i Perstorp för att ett oseriöst fastighetsbolag som kanske bedriver en ännu sämre bostadspolitisk idé än vad Kupolen har gjort köper upp fastigheterna. I den bästa av världar hade en kapitalstark ägare gått in och köpt upp fastigheterna. Det hade kunnat leda till en upprustning och förhoppningsvis till att människor skulle få drägliga bostäder. Kommunstyrelsens ordförande Ronny Nilsson menar i artikeln i Hem & Hyra att så dock är osannolikt, och jag håller med honom.

Herr talman! Något som hade kunnat göra så att en ny oseriös köpare skulle motas i grind hade varit en kommunal förköpslag. Då skulle en kommun, som i Perstorps fall, kunna köpa upp fastigheterna eftersom det är så viktigt för Perstorps kommun. Det hade kunnat göra att alltför låga inkomstkrav, bostäder som förfaller och det fortsatta hänvisandet av människor till

undermåliga lägenheter i Perstorp hade undvikits. Lägenheterna hade renoverats, och i de fall det inte hade gått hade de kanske rivits.

Herr talman! En förköpslag är inte en radikal ordning. Sverige har haft en kommunal förköpslag och skulle mycket väl kunna ha det igen. Utredningar har föreslagit det. Såvitt jag har kunnat utläsa det avvisar ministern tanken i sitt svar och går i stället igenom annan lagstiftning som han menar kan lösa situationen. Men ingen lagstiftning skulle stoppa en oseriös aktör från att köpa upp konkursboet och fortsätta med den djupt skadliga bostadsförmedling som har bedrivits i Perstorp.

Herr talman! Bostaden är en rättighet. Människor ska inte behöva leva i lägenheter där de är rädda för att gå ut på balkongen, där det blåser genom fönster som inte bytts ut eller där möglet kryper upp längs med badrumsväggarna.

Varför är ministern så avvisande till att gå vidare med frågan om en kommunal förköpslag, som till och med den utredning som den här regeringen har ändrat tilläggsdirektiven till har lagt fram förslag om?

Det är tydligt att oseriösa fastighetsägare finns på svensk bostadsmarknad och att det behövs kraftfulla verktyg för att komma till rätta med problemen. En kommunal förköpslag är ett sådant kraftfullt verktyg. Ska vi på riktigt bekämpa social dumpning och kunna bidra till att människor i landet får bättre bostäder behöver vi bättre verktyg. Med en kommunal förköpslag kan vi komma en bit på vägen mot att bekämpa den sociala dumpning som pågår i vårt land och ge människor bättre bostäder.

Anf. 19 ANNA WALLENTHEIM (S):

Herr talman! Jag väljer i dag att hoppa in i den här interpellationsdebatten därför att den bland annat rör Perstorps kommun. Det är en liten kommun i min valkrets, där konsekvenserna blir stora när något går fel. Perstorp är en av Sveriges minsta kommuner när det gäller invånarantalet, med lite drygt 7 000 invånare. Det är en plats med en stark industriell tradition, där många känner varandra och där man har nära till naturen. Men det är också en kommun där arbetsmarknaden är begränsad, där de socioekonomiska utmaningarna är stora och där möjligheten att välja bostad inte är självklar.

När ett enskilt bolag äger så mycket som 450 lägenheter i en så liten kommun som Perstorp handlar det inte längre bara om fastigheter. Det handlar om människors hem, om trygghet och om vardag. Jag har själv mött boende som vittnar om svartmögel, eftersatt underhåll och en känsla av att ingen riktigt tar ansvar. Jag har tillsammans med interpellanten Adrian Magnusson besökt några av de här lägenheterna och träffat dem som bor där. Det är inte värdigt. Det är inte rimligt, och det är inte en bostadsstandard vi ska acceptera i Sverige.

Hur illa skötta de här fastigheterna och lägenheterna är skulle kunna vara en debatt i sig. Men när nu fastighetsbolaget har gått i konkurs skapas en ny oro –

inte för det som varit utan för vad som ska komma. Vem tar över? Blir det bättre, eller riskerar det att bli ännu sämre?

Herr talman! Ministern hänvisade i sitt svar till att det finns verktyg, till exempel hyreslagen, bostadsförvaltningslagen och tvångsförvaltning. Ja, det är verktyg som finns. Men det är ju inte vad den här interpellationen handlar om. Vi måste prata om det min kollega Adrian Magnusson lyfter fram i sin interpellation, nämligen synen på en ny kommunal förköpslag.

I en kommun som Perstorp får en konkurs helt andra konsekvenser än vad den skulle få i en storstad eller i en stor kommun. Här finns inte en bred marknad med alternativa hyresvärdar. Här finns inte möjligheten att välja bort en dålig värd. Här blir människor kvar. Det är därför frågan om en kommunal förköpslag är relevant – inte som en universallösning men som ett verktyg för små kommuner. Det blir ett verktyg för att agera, ett verktyg för att kunna säkra långsiktighet och ett verktyg för att sätta samhällsansvaret först.

Herr talman! Jag hade önskat ett svar på Adrian Magnussons fråga. Jag undrar om ministern är öppen för att åtminstone utreda frågan igen. Vi behöver samla fakta. Vi behöver se vad som faktiskt skulle kunna göra skillnad, för när människor känner oro för sina hem räcker det inte att säga att det finns andra verktyg. Det är det här verktyget som efterfrågas. Det skulle vara otroligt viktigt för Perstorps kommun.

Vi måste fråga oss vad som verkligen fungerar. Om de verktyg vi har inte räcker till, är det då inte statens uppgift att vara beredd att se över andra lösningar?

Anf. 20 Infrastruktur- och bostadsminister
ANDREAS CARLSON (KD):

Herr talman! Jag kan som sagt inte uttala mig om förhållandena i det enskilda fallet, men när det gäller olika typer av fastigheter där det finns problem finns det alltså redan lagstöd för att ingripa, inte minst mot missköta hyresfastigheter. Därför menar jag att det inte är relevant att ta upp de åtgärderna i en debatt som handlar om precis det Adrian Magnusson sa om att det ska finnas kraftfulla verktyg.

Nackdelen med det interpellanten lyfter fram är att en fastighet behöver komma ut på marknaden för att förköpslagstiftningen ska kunna tillämpas. Det som finns i jordabalken och i PBL, som jag redogjorde för, är ju verktyg som en kommun kan gå in med utan att en fastighet är till försäljning.

Det finns möjlighet till åtgärdsföreläggande i 12 kap. jordabalken. Det betyder i praktiken att hyresvärden kan åläggas att åtgärda brister i lägenheten. Det verktyget finns i lagstiftningen. Det finns också ett verktyg där hyresnämnden kan meddela upprustningsföreläggande enligt 18 § jordabalken. Det är alltså inte en fråga om mindre fel och brister utan ett mer grundläggande krav på att en lägenhet ska hålla en acceptabel standard vad gäller bland annat uppvärmning, tillgång till varmt och kallt vatten och möjlighet till matlagning.

När problem inte bara handlar om en enskild lägenhet utan om att en hel fastighet förvaltas dåligt finns särskilt lagstöd i bostadsförvaltningslagen. Det finns också möjlighet för hyresnämnden att gå in med ett förvaltningsföreläggande. Om ett sådant föreläggande inte bedöms räcka finns möjlighet att gå vidare till tvångsförvaltning.

Det finns dessutom möjlighet för kommunen att ytterst ta över en fastighet genom inlösen om läget är så allvarligt att inte ens tvångsförvaltning räcker. Som om det inte vore nog finns det också enligt expropriationslagen möjlighet att expropriera en fastighet. Det finns uttryckligt stöd för det när det handlar om grov vanvård.

Detta gäller alltså även om en fastighet inte finns ute på marknaden. Det ledamöterna lyfter fram är en lösning som innebär förköp. Alla de möjligheter jag räknade upp finns redan i dag. Det är därför relevant att ta upp dem, herr talman, i en sådan här debatt. Det finns också förelägganden enligt PBL.

Regeringen tittar på frågan om förköp. Vi har genom tilläggsdirektiv till den utredning som arbetar med detta riktat in detta mot den organiserade brottsligheten samt att ge möjligheter att stärka skyddet för det militära och civila försvarets intressen. Där finns förslag på en förköpslagstiftning för just de ändamålen, som bereds i Regeringskansliet.

Det finns ingen anledning att vänta med att använda de kraftfulla verktyg som finns i lagstiftningen och som alltså gäller även om en fastighet inte är till försäljning. Det är det ledamöterna missar i sitt resonemang. Med det sagt kan jag alltså inte uttala mig om förhållandet i det enskilda fallet. Det finns en generell verktygslåda som är kraftfull, precis som Adrian Magnusson efterlyste.

Anf. 21 ADRIAN MAGNUSSON (S):

Herr talman! Det ministern däremot missar i sitt resonemang är att det här har hänt. Vi har en situation i Perstorp där en stor fastighetsägare som har gått i konkurs. En kommunal förköpslag skulle i det här fallet kunna innebära att kommunen skulle kunna köpa dessa 450 lägenheter, de fastigheter som Kupolen äger, och på så sätt börja komma till rätta med problemen som den dåliga marknadsidé som Kupolen har drivit har orsakat. Det är egentligen det som är problemet här.

Kupolen – och säkert många andra fastighetsbolag i det här landet som gjort liknande saker – har ju aktivt drivit en bostadspolitisk idé där syftet har varit att locka till sig människor med betalningsanmärkningar och andra svårigheter i livet som man måste ha full respekt för. Hela idén var att de människorna skulle flytta in i lägenheterna. Det har lett till stora skulder och till bristande underhåll.

Nu sitter man i en situation där 450 lägenheter – det är förstås många fler som bor i dem – ägs av en fastighetsägare som har gått i konkurs. Det är där man står. Hade vi haft en annan lagstiftning och hade vi inte haft en borgerlig regering 2010 som aktivt avskaffade den kommunala förköpslagen – till exempel

Kristdemokraterna röstade för det i den här kammaren – hade det här kanske kunnat åtgärdas.

Sedan 2010 har problemen bara förvärrats. Problemen med social dumpning, som jag hoppas att statsrådet kan erkänna existerar till exempel i Perstorp, har förvärrats sedan 2010. Det är bara att konstatera. Jag tycker att vi måste kunna diskutera det som händer ute i landet. I det här fallet, som vi ändå diskuterar, hade en kommunal förköpsrätt kunnat innebära att kommunen som ser den problematik som finns i Perstorp hade kunnat gå in och köpa de här 450 lägenheterna.

Statsrådet hänvisar också både i sitt inledande svar och i sitt andra inlägg till en massa andra verktyg som han menar skulle vara mer kraftfulla. Det kanske de är. Statsrådet får gärna redovisa hur många gånger dessa verktyg har använts de senaste 15 åren och hur rättspraxis ser ut, för det har jag faktiskt inte koll på. Men om de här verktygen är så kraftfulla finns det förmodligen väldigt många exempel på när de har använts för att komma till rätta med den typ av problem som nu finns i Perstorp och många andra kommuner.

Det är ju så, herr talman, att social dumpning förekommer i det här landet. Vi har en situation där människor som av olika anledningar har fått svårigheter i livet eller befinner sig i en utsatt situation lockas till andra kommuner. Då skapar det såklart en svår situation för den politiska ledningen i dessa kommuner.

I Perstorp, till exempel, finns det berättelser som är bekräftade av både medier och andra som har granskat detta. Kommunen har sagt att den kan betala hyran den första månaden för den som flyttar till Perstorp, men därefter får man klara sig själv. Människor har aktivt uppmanats att bosätta sig i de här hälsofarliga lägenheterna, som har svartmögel och där trasiga fönster inte byts ut.

Det finns trots allt inget förbud mot att göra dåliga affärer i det här landet. Detta finns det många exempel på genom historien. Kupolen har uppenbarligen gjort en dålig affär, och den stora faran nu är att det kommer en liknande aktör, med en lika dålig marknadsidé, som vi inte kan stoppa – för vi kan inte stoppa dåliga marknadsidéer. Risker är att de människor som bor i de här lägenheterna, liksom Perstorps kommunledning, då kommer att befinna sig i samma situation – att ingenting blir bättre utan att det snarare blir värre.

Det här skulle kunna vara en chans för en kommun som Perstorp att kanske få en nystart: att se att man kan göra något åt detta fastighetsbestånd och ge de människor som bor i fastigheterna en bättre tillvaro i stället för att, som nu, riskera att det kommer en ny oseriös aktör som har en lika dålig eller, som Anna Wallentheim sa, ännu sämre bostadspolitisk idé än Kupolen.

En kommunal förköpslag hade, om den inte avskaffats av den borgerliga regeringen 2010, varit ett kraftfullt verktyg. Jag kan bara beklaga att den här regeringen inte verkar vara beredd att titta på den frågan.

Anf. 22 ANNA WALLENTHEIM (S):

Herr talman! Tack, ministern, för svaret – även om det i det svar vi har fått uppenbarligen finns ett glapp

mellan de verktyg som finns på papperet och den verklighet som människorna i Perstorp lever i.

Det är just detta som är kärnan. Vi vet att annan lagstiftning finns; ingripanden är möjliga. Men används de i den utsträckning som ministern hänvisar till? De befintliga systemen räcker tyvärr inte till i praktiken, särskilt inte i mindre kommuner med begränsade resurser och ett väldigt ensidigt fastighetsägande. Vi har ett problem i och med att ett bolag ägde så extremt många fastigheter i en liten kommun som Perstorp och svek de människor som bodde där.

Herr talman! Varken jag eller min kollega Adrian Magnusson försöker efterlysa några snabba, ogenomtänkta förslag eller reformer. Vi efterlyser en vilja att pröva nya vägar, i det här fallet att regeringen skulle kunna tänka sig att presentera en ny förköpslag för att hjälpa just mindre kommuner runt om i hela landet. Det handlar om att titta på hur vi kan stärka kommuners möjligheter att agera och att ta små kommuners verklighet på allvar.

Jag tror att det är detta det kokar ned till. Här finns inte alternativen, och kommuner måste kunna ta sitt ansvar och hjälpa sina medborgare. Perstorp förtjänar det, liksom alla de människor som har blivit drabbade, inte bara i Perstorp utan människor i samma situation runt om i hela vårt land. Där har politiken ett ansvar, och en förköpslag skulle kunna göra skillnad.

Anf. 23 Infrastruktur- och bostadsminister
ANDREAS CARLSON (KD):

Herr talman! Jag har svarat på frågan om förköpslag: Vi bereder utredningsförslag med inriktningen att de ska leda till att motverka organiserad brottslighet och stärka skyddet för det militära och civila försvarets intressen.

Jag hoppas att den här debatten ska leda till att fler får upp ögonen för hur många omfattande verktyg som faktiskt finns i nu gällande lagstiftning, som kan komma in och användas betydligt tidigare. Det är egentligen två frågor som jag tycker hänger i luften, herr talman: Varför ska en kommun vänta tills ett bolag går i konkurs? Och varför inte använda de verktyg som redan finns?

Anf. 24 ADRIAN MAGNUSSON (S):

Herr talman! Då hoppas jag att statsrådet när vi lämnar den här debatten kommer att gå ut och säga till landets kommuner: Ni behöver ta krafttag mot denna typ av fastighetsaktörer, som finns runt om i landet. Ni behöver se till att tvångsförvalta de här fastigheterna, om så behövs. Ni behöver se till att göra inskränkningar i den privata äganderätten, för det är viktigare att vi bekämpar social dumpning och att människor har rätt till en bostad än att ni värnar den privata äganderätten till vilket pris som helst.

Jag hoppas att statsrådet går ut härifrån i dag och meddelar att detta är den här regeringens linje: Vi ska göra ingrepp. Vi ska vara redo att agera mot den här typen av fastighetsaktörer. Vi förväntar oss att ni gör det – borgerliga, socialdemokratiska och

sverigedemokratiska kommunalråd runt om i landet. Vi förväntar oss att ni agerar när ni ser att den här typen av social dumpning förekommer och att fastigheter står och förfaller och att ni inte låter dessa fastighetsaktörer komma undan.

Detta är vad jag hoppas att ministern kommer att göra efter den här debatten, och jag hoppas att det kommer att vara det tydliga budskapet från den här regeringen.

Jag hoppas också att den här regeringen i sin retorik efter den här debatten kommer att vara tydlig med att social dumpning är ett problem i Sverige. Det är ett problem att människor i någon mening placeras i vissa kommuner, att människor uppmanas att flytta till vissa kommuner och att vissa kommuner helt enkelt säger till människor att vi kan betala en del av hyran för den som flyttar till Perstorp, eller vad det nu kan vara för kommun.

Jag hoppas att regeringen är mycket tydligare i sin retorik efter den här debatten: Vi kan inte låta den privata äganderätten vara okränkbar. Vi måste se till att människor har bra bostäder och att social dumpning bekämpas med kraft och tydlighet. Social dumpning är ett problem i det här landet.

(Applåder)

Anf. 25 Infrastruktur- och bostadsminister
ANDREAS CARLSON (KD):

Herr talman! Jag vill tacka för den här debatten. Den har synliggjort ett problem som behöver synliggöras. Den har också synliggjort att det finns verktyg som kan användas. Adrian Magnusson efterlyser retorik, men detta handlar snarare om juridik. Det finns en omfattande verktygslåda.

Jag vill, herr talman, ge ett mycket tydligt budskap till både Adrian Magnusson och dem som lyssnar på den här debatten: Min förväntan på alla Sveriges kommuner är att man ska ta krafttag och använda de verktyg som finns. Varför ska en kommun vänta tills ett bolag går i konkurs och på en förköpslag, som ledamöterna efterlyser, för att använda den som sista utväg när det finns en rad åtgärder man långt innan dess kan vidta för alla de boende i fastigheter och lägenheter som inte håller måttet? Använd lagstiftningen! Använd de verktygen! Ta krafttag! Detta vill jag understryka.

Jag vill tacka ledamöterna för den här debatten. Jag tror att vi egentligen är rätt så överens om att den verktygslåda som finns gör det möjligt att vidta åtgärder till gagn för alla de boende som i dag i flera fall lever under förhållanden som man kan förvänta sig inte ska råda i bostäder i Sverige.

Interpellationsdebatten var härmed avslutad.

§ 8 Svar på interpellation 2025/26:428 om beredskapsflygplats Scandinavian Mountain Airport

Anf. 26 Infrastruktur- och bostadsminister
ANDREAS CARLSON (KD):

Herr talman! Peter Hultqvist har frågat mig vilka åtgärder jag avser att vidta för att ge Scandinavian Mountain Airport i Malung-Sälén status som beredskapsflygplats.

Regeringen fäster stor vikt vid ett heltäckande nationellt nät av beredskapsflygplatser. I enlighet med regeringens förslag i budgetpropositionen för 2026 (prop. 2025/26:1) har den statliga ersättningen till beredskapsflygplatserna höjts. Anslagsnivån för den statliga ersättningen har höjts med 33 miljoner kronor så att totalt 103 miljoner kronor kan disponeras för detta ändamål under 2026.

Regeringen har i ett uppdrag till Trafikverket den 19 december 2025 pekat ut 27 beredskapsflygplatser med vilka Trafikverket ska förhandla och ingå överenskommelser om att de ska vara beredskapsflygplatser under 2026. I samma uppdrag angav regeringen även att Trafikverket ska utreda om det finns skäl att kommande år ta in Sälén-Scandinavian Mountains Airport som beredskapsflygplats samt översiktligt redovisa vilka effekter ett eventuellt intagande skulle få.

Trafikverket redovisade den 31 mars i år sitt uppdrag om beredskapsflygplatser. Precis som Peter Hultqvist för fram i sin interpellation gör Trafikverket bedömningen att Sälén-Scandinavian Mountains Airport inte är nödvändig som ett komplement till nätet med beredskapsflygplatser. Trafikverket har gjort den bedömningen efter att bland annat ha inhämtat synpunkter och tagit del av yttranden och svar från utövare av samhällsviktiga flygtransporter.

Eftersom regeringen nyligen tagit emot Trafikverkets rapport har regeringen inte fattat något beslut, utan ärendet bereds i Regeringskansliet.

Anf. 27 PETER HULTQVIST (S):

Herr talman! Jag tackar ministern för svaret.

Malung-Sälén, med koppling till Trysil, är ett fantastiskt område. När man åker runt där uppe ser man hela tiden nya investeringar i olika anläggningar som stärker området för besöksnäringen. Det innebär också att det är väldigt många människor som är där. Under högsäsong handlar det om 100 000. Om man lägger ihop den kommersiella delen med den privata kan sammanlagt 100 000 bäddar disponeras på vardera sida av gränsen. Det här är alltså någonting stort och fantastiskt, och det är väldigt många människor som rör sig där.

Det här ökar naturligtvis riskerna för att det inträffar olika saker. Det kan ske olyckor. Människor kan bli svårt sjuka. Det kan finnas behov av transporter av olika slag. Det är bakgrunden till att frågan har väckts om en beredskapsflygplats för ambulansflyg, räddningstjänst och andra flygplan som är viktiga för olika samhällsfunktioner. Det är alltså 100 000 turister i Malung-Sälén-området under högsäsong. Det måste

finnas en starkare grundservice i ett läge där man har en så stor belastning och en så stor verksamhet, som dessutom indikerar att den kommer att öka.

Flygplatsen har en 2 500 meter lång landningsbana med Natostandard. Man har ett så kallat CAT III-system – ett avancerat landningssystem. Trafikverket säger att det vore mycket olyckligt ur beredskapssynpunkt om detta försvann. Scandinavian Mountain Airport skapar förutsättningar för statens beredskap. Man skapar en hög teknisk beredskap åt staten utan att man har formell beredskapsstatus. Men är det så att man inte får formell beredskapsstatus undermineras den här flygplatsens möjligheter att i fortsättningen hålla öppet dygnet runt.

Jag noterar att arméchefen förordar formell beredskapsstatus för att säkra operationer för handlingsfrihet i Norden. Polismyndigheten lovordar CAT III-tekniken och ser den som en absolut förutsättning för livräddning och tunga operationer i fjällmiljö. Region Dalarna ser flygplatsen som en trygghetsgarant för att säkra en jämlik sjukvård, en bra akutvård och möjligheter till storskaliga evakueringar. Här har vi alltså en tekniskt unik flygplats med samhällsfunktioner av mycket stor vikt.

Jag noterar att regeringen ännu inte har tagit ställning, men jag har varit med förr om att statliga verk och myndigheter haft fel. Om de säger något behöver inte regeringen säga samma sak utan kan inta en annan ställning.

Mina frågor till ministern är nu: Kommer ni att fatta ett annat beslut än vad Trafikverket har gjort? Om ni inte vill svara på den frågan nu – har ministern en positiv syn på det här området? Inser ministern vilken stor vikt den här flygplatsen har för Malung-Sälén-Trysil-området?

Anf. 28 Infrastruktur- och bostadsminister
ANDREAS CARLSON (KD):

Herr talman! Som Peter Hultqvist mycket väl vet kan man inte föregripa processen, så jag kan inte svara i dag på om regeringen kommer att inta en annan ställning än Trafikverket. Men jag kan försäkra Peter Hultqvist om att regeringen har gjort så vid ett flertal tillfällen, inte minst när vi senast presenterade den stora nationella planen för transportinfrastruktur. Det finns också en anledning till att regeringen lade in den här flygplatsen i uppdraget till Trafikverket om att se över och utreda behovet av beredskapsflygplatser. Jag ser positivt på den utveckling som sker i den här regionen. Man ska inte utesluta någonting i dag, eftersom regeringen inte har fattat beslut.

Något som är viktigt att säga är att man i Trafikverkets underlag konstaterar att det skulle få positiva effekter med ökad geografisk tillgänglighet om man tog in Säléns och även Norrköpings flygplats, som vi bad Trafikverket att titta särskilt på. Det skulle bidra till ökad redundans i systemet med beredskapsflygplatser.

Sådan redundans har dock inte efterfrågats av de offentliga aktörer som Trafikverket haft dialog med under arbetets gång. Man har inhämtat synpunkter och

tagit del av yttranden och svar från utövare av samhällsviktiga flygtransporter, men de aktörer som Trafikverket varit i kontakt med har inte lyft fram den här redundansen.

Trafikverket lyfter dock i den här rapporten fram att det skulle ge redundans, ökad flexibilitet och handlingsfrihet. Man lyfter även fram betydelsen för totalförsvaret. Detta ger ett bra underlag för regeringen, som ska fatta beslut om beredskapsflygplatser framöver, och det var det vi efterfrågade.

Med det, herr talman, tror jag att jag har svarat på Peter Hultqvists fråga. Jag välkomnar att Peter Hultqvist tar upp en viktig flygplats till debatt här i riksdagen. Jag välkomnar också hans positiva inställning till flygplatsinfrastrukturen och flygsystemet. Peter Hultqvist vet som försvarspolitisk talesperson för sitt parti hur viktiga flygplatserna är.

Regeringen har agerat kraftfullt under mandatperioden för att stärka regionala flygplatser. Vi har ökat stödet till de regionala flygplatserna med över 400 procent under mandatperioden – tillsammans med den ökning som jag redogjorde för i mitt svar och som innebär att vi har stärkt tilldelningen till beredskapsflygplatser.

För att man ska kunna ha fungerande flygplatser behöver det dock finnas flygpassagerare. Därför tog vi bort flygskatten, herr talman. Den skadliga flygskatten påverkade inrikestrafiken väldigt negativt. Nu när jag har svarat på Peter Hultqvists fråga tar jag mig friheten att också ställa en fråga till Peter Hultqvist, herr talman. Kan Peter Hultqvist garantera att en eventuell framtida S-regering med stöd av Miljöpartiet inte kommer att införa nya och högre flygskatter?

Jag ställer den frågan mot bakgrund av att Miljöpartiet inte bara vill återinföra flygskatten utan också vill dubblera den. Det skulle påverka Sälens flygplats och alla andra flygplatser i Sverige negativt. När jag nu har svarat på Peter Hultqvists fråga förväntar jag mig åtminstone ett resonemang från honom om vad de andra åtgärderna har haft för betydelse. Kan Peter Hultqvist garantera att flygskatten inte kommer tillbaka?

Anf. 29 PETER HULTQVIST (S):

Herr talman! Jag tackar ministern för svaret. Jag noterar flera saker i ministerns resonemang som jag tycker är positiva utifrån Malung-Sälens perspektivet: Det finns en anledning till att man lade in det här i uppdraget. Det finns en lång rad andra punkter som också uppfattas som positiva för Malung-Sälens del. I delar av Trafikverkets resonemang eller kontakter med de andra myndigheterna belyste man inte helheten i projektet. Jag får väl se det som att det pågår någon form av beredningsprocess i Regeringskansliet. Mitt syfte med debatten är att framföra de här synpunkterna och påverka i en positiv riktning för Malung-Sälens flygplatsen.

Jag skulle också vilja ta upp ett annat scenario som är av väsentlig betydelse. Vi lever ju i dag inte i en tid då man kan säga att den eviga freden existerar. Vi har i vårt närområde ett krig som är inne på sitt femte år. I

de frågor som jag ägnar mig åt tänker man sig ofta olika typer av scenarier. Man kan tänka sig att det i en framtid sker saker som jag helst inte vill ska inträffa över huvud taget och att vi kommer i ett läge där vi måste hantera evakuering och flyktingar från Baltikum, Finland och så vidare.

I sådana scenarier är det viktigt att kunna förbereda sig med platser som sådana här personer skulle kunna tas emot på. Då är Malung-Sälens-området och Trysilområdet väldigt viktiga med tanke på alla bäddar och boendemöjligheter som finns där. Det här måste man också, tycker jag, ta in i en bedömning när man talar om beredskapsflygplatser. Ordet beredskap bör ju innebära att man också tittar på den typen av scenarier.

Man kanske också ska fundera på att föra in det militära perspektivet i bedömningen när det gäller beredskapsflygplatser. Det har man inte gjort tidigare. Med tanke på hur vi lever just nu och med tanke på vilka utmaningar vi har kanske vi måste göra värderingen att den biten måste med. Då vill jag peka på att det har genomförts många militärövningar i det här området. Man har då använt sig av den här flygplatsen, och Nato har också varit inblandat.

Samma sak gäller Trängslet, som är ett stort skjutfält som utländska trupper ofta använder sig av och där vi genomför övningsverksamhet. Närheten till flygplatsen är också väldigt viktig där.

Jag kan inte svara för vad Miljöpartiet har för synpunkter på framtiden och vad de lägger fram för förslag. Det får de resonera om själva. Vi siktar naturligtvis på att ta över regeringsmakten, och då går vi till val med vårt eget program. Den här typen av frågor får man reda ut efteråt, när man ska förhandla fram ett regeringsprogram. Det är så vi har sett det. Jag tänker tyvärr inte ge mig in i en diskussion om detta.

Mitt syfte nu var helt enkelt att diskutera Malung-Sälens flygplatsen och behovet av att göra den till en beredskapsflygplats. Jag vill understryka att jag noterar de positiva stråken i ministerns resonemang.

Anf. 30 Infrastruktur- och bostadsminister
ANDREAS CARLSON (KD):

Herr talman! Min ambition var inte att göra det här till en debatt om flygskatt, men det är ett system som hänger ihop. Man måste se att det påverkar bärigheten i det regionala flygplatsnätet. Därför är det inte ointressant att ett tänkt samarbetsparti till Socialdemokraterna inte bara vill återinföra den skadliga flygskatten utan också dubblera den. En del av oron handlar om att det blir någon sorts carte blanche. Man vet inte vad som kommer ut efter valet, om olyckan skulle vara framme.

Med det sagt, herr talman, vill jag understryka att jag håller med Peter Hultqvist om allt han framförde i sitt senaste resonemang kring betydelsen av den här flygplatsen och andra flygplatser med tanke på det säkerhetspolitiska läge som vi befinner oss i.

Vi i regeringen har under vår tid förstärkt och fördjupat det nordiska samarbetet. Vi har inrättat ett nordiskt samarbete under rubriken Nordic Transport Preparedness Cooperation, där vi nu har en gemensam

kartbild över var transportlänkarna och transportkorridorerna behöver förstärkas. Det gäller sjöfart, väg, järnväg och också flygplatser.

Det här är ett arbete som vi delvis har gjort med Finland tidigare. Det bygger på en modell där man identifierar flaskhalsar i den gemensamma infrastrukturen. Nu har vi också med Norge och Danmark. Detta är drivet av totalförsvarets behov men också av det militära behovet. Försvarsmakten har varit väl involverad i arbetet med kartor och scenarier som vi har tagit fram. Transportsektorn, transportsystemet och infrastrukturen är grundläggande förutsättningar för vår militära förmåga också ur ett evakueringsperspektiv. Beredskap inbegriper detta. Jag utesluter inte att man behöver, så att säga, precisera vad beredskapsflygplatserna kan ha för roll där även det militära försvarets behov kan väga tyngre.

Trafikverket arbetar med just den utredning som vi bad dem göra. De understryker själva att detta kan ge redundans, flexibilitet och handlingsfrihet samt ha betydelse för totalförsvaret. Detta är någonting som kommer att ligga till grund för regeringens beslut framöver om beredskapsflygplatser.

Anf. 31 PETER HULTQVIST (S):

Herr talman! Jag har varit engagerad i flygfrågor under väldigt många år. Jag var först ordförande i Dala Airport. Sedan var jag ordförande i Dalaflyget. Jag var också med i arbetet när en flygplats i Malung-Sälen skulle etableras. Det var en stor utmaning, för det var inte så att alla trodde på den. Men genom ett stort privat initiativ och en stor privat investering åstadkom man till slut den fina och viktiga flygplatsen, som vi så småningom fick inviga.

När jag ser samhällsbehovet och samhällsutvecklingen i Malung-Sälen-Trysil-området, med allt de försöker göra där för att skapa arbetstillfällen och bygga upp turismen, känns det väldigt naturligt att staten i någon mening skulle kunna peka ut den här flygplatsen som en beredskapsflygplats. Den har ju en enorm betydelse.

Vi har beredskapsflygplatser i både Mora och Borlänge, men de ersätter inte denna. Det ena ska inte ställas mot det andra. Det finns egentligen inget argument som säger att bara för att man har detta i Mora och Borlänge kan man inte ha det i Malung-Sälen. Det är viktigt att säga det, och det gör jag utifrån att jag har varit högst aktiv när det gäller Mora flygplats och Borlänge flygplats. Jag har också varit involverad i flygplatsen uppe i Malung.

Jag tror att man måste se att lokala flygplatser är viktiga för näringslivets utveckling i kommuner runt om i landet. Jag ser regionala och lokala flygplatser som väldigt viktiga när det gäller att skapa kommunikationer men också när det gäller att gagna en offensiv näringslivsutveckling på olika håll i landet.

Det här är något som varje kommunalråd i den här typen av kommuner konfronteras med, så för mig är det inget konstigt utan fullt rimligt och viktigt.

Anf. 32 Infrastruktur- och bostadsminister
ANDREAS CARLSON (KD):

Herr talman! Jag har stor respekt för ledamotens engagemang. Jag möter en hel del socialdemokratiska kommunalråd runt om i landet som nu också ändrar resepolicyn. Kommuner har tidigare avrätt sina anställda från att använda sin egen flygplats. Det ändras nu på många håll, så att det blir trafikslagsneutralt. Detta har vi också säkerställt på ett antal myndigheter. De har i sitt uppdrag att inte aktivt välja bort flyget utan ha trafikslagsneutrala policyer. Detta tillsammans med flygskatten är viktiga delar för att vi ska ha ett starkt flygplansnät, inte minst ur ett beredskapsperspektiv.

Jag tycker att den här debatten har varit väldigt välgörande. Den har lyft fram en viktig flygplats här i riksdagen. Jag vill tacka för det. Men jag kan ändå konstatera att det bara finns en garanti för en fortsatt nykter politik när det gäller flygets betydelse i ett avlångt land som Sverige, med stora avstånd, och i det säkerhetspolitiska läge som vi befinner oss i. Om man inte vill chansa när det gäller att få en nykter flygpolitik ska man rösta på den regering som nu har stärkt stödet till de regionala flygplatserna med 400 procent, som har tagit bort den skadliga flygskatten, som har pekat på den specifika flygplats vi pratar om i dag som en viktig flygplats och som har bett Trafikverket ta fram ett underlag så att vi, när vi fattar beslut om beredskapsflygplatser, kan stärka vår beredskap i Sverige.

Flygplatserna är avgörande för vår militära förmåga, för sjukvårdstransporter, för organdonationer och för det samhällsviktiga flyget. Precis som Peter Hultqvist lyfter fram handlar det också om näringslivets behov.

Där är vi överens. Jag hoppas att fler kommer att ta till sig av den visdom som har visats här i kammaren i dag, inte minst från Peter Hultqvist.

Interpellationsdebatten var härmed avslutad.

§ 9 Svar på interpellation 2025/26:434 om bostadsbyggandet i Stockholmsregionen

Anf. 33 Infrastruktur- och bostadsminister
ANDREAS CARLSON (KD):

Herr talman! Leif Nysmed har frågat mig vilka åtgärder jag avser att genomföra för att minska den obalans mellan utbud och behov av bostäder som råder i Stockholmsregionen.

Detta är en angelägen fråga. Värt att notera i sammanhanget är att Socialdemokraterna i Stockholms stad nyligen övergivit målet om att bygga 140 000 nya bostäder mellan 2010 och 2035.

Ett av regeringens mål för bostadspolitik är en långsiktigt väl fungerande bostadsmarknad där efterfrågan möter ett utbud av bostäder som svarar mot behoven. Det är en grundläggande förutsättning för människors trygghet och livskvalitet.

Regeringen har särskilt inriktat arbetet på att åtgärda de strukturella hinder som präglar bygg- och bostadsmarknaden.

Det behöver byggas fler bostäder, och det befintliga byggnadsbeståndet behöver utnyttjas mer effektivt. För att skapa bättre förutsättningar för bostadsbyggandet genomför regeringen regelförenklingar och lättnader i byggkraven för bostäder.

Under mandatperioden har regeringen till exempel initierat lättnader i byggkraven för studentbostäder och även förenklingar som innebär den största reformen av bygglovsregelverket på 15 år.

Regeringen har också lagt fram förslag om lättnader i byggkraven vid ändring av en byggnad för att bland annat förenkla omvandling av kontorslokaler till bostäder. Regellättnader möjliggör att byggkostnader kan minska, fler bostäder kan tillskapas och ett mer differentierat bostadsutbud kan främjas.

Regeringen genomför även åtgärder för att stärka hushållens förutsättningar att efterfråga bostäder som tillgodoser deras behov. Regeringen har bland annat höjt de övre bostadskostnadsgränserna för barnfamiljer inom bostadsbidraget och lämnat förslag till riksdagen om att kommuner ska kunna bli skyldiga att erbjuda hyresgarantier.

Dessutom har regeringen initierat lagförslag som innebär att bolånetaket höjts och att det skärpta amorteringskravet tagits bort samt lämnat förslag till riksdagen om att det ska införas en ny lag om hyrköp av bostad.

Dessutom vidtar regeringen åtgärder för att fler bostäder ska bli tillgängliga på hyresmarknaden för att öka rörligheten på bostadsmarknaden. Under mandatperioden har regeringen initierat förbättringar av modellen med presumtionshyra i syfte att underlätta nybyggnation av hyresbostäder.

Regeringen har också lagt fram en rad förslag för att skapa en mer flexibel hyresmarknad. Förslagen innebär bland annat enklare och tydligare regler för privatpersoner som hyr ut sin bostad, vilket kan öka tillgången på hyresbostäder.

Slutligen vill jag uppmärksamma att regeringen under mandatperioden har initierat ändringar i lagen (2000:1383) om kommunernas bostadsförsörjningsansvar. Ändringarna innebär bland annat att kommuner ska ersätta sina riktlinjer för bostadsförsörjningen med handlingsplaner för bostadsförsörjningen senast innan utgången av den mandatperiod som inleds efter ordinarie val 2026.

I handlingsplanerna ska kommunerna till exempel redogöra för om det finns ett behov av tillskott på bostäder och hur stort det är. Ändringarna tydliggör också att kommunala bostadsförmedlingar kan förmedla bostäder genom förturer och reservationer utan att det påverkar deras rätt att ta ut köavgift av sökande, till exempel till barnfamiljer.

Anf. 34 LEIF NYSMED (S):

Herr talman! Jag vill börja med att tacka statsrådet för svaret!

Anledningen till min fråga är det kritiska läge som bostadsbyggandet befinner sig i och de effekter det får både för enskilda individer som behöver en bostad och för den delen också för dem som blivit arbetslösa i bostadskrisen.

Det handlar om företag som gått i konkurs och samhället i stort som inte kan växa. Vi kan inte erbjuda goda bostäder, och det är en minskad tillväxt i Sverige.

Vi konstaterar att bostadsbyggandet är nere på cirka 30 000 byggstarter per år medan behovet ligger på 52 000. De 30 000 betyder inte ens att det byggs den mängden bostäder utan visar endast hur många startbesked som ges. Det är alltså inga spadar i backen. De kommer inte förrän det finns någon som har råd att efterfråga bostäderna.

Vi kan konstatera att det är över 10 000 arbetslösa byggnadsarbetare i Byggnads a-kassa samt att var fjärde arbetare i den svenska träindustrin har varslats.

Konkurserna är rekordhöga inom byggsektorn. Från 2023 till 2025 har 5 700 bolag gått i konkurs, enligt Tillväxtanalys. Ytterligare 570 bolag i byggbranschen har gått i konkurs från januari till mars i år. Det är samma takt och ingen nedgång på något sätt.

Småhusbyggandet, som regeringen gärna lyfter fram som det viktigaste, är det lägsta på 100 år, enligt en av regeringens egna utredningar, som vi kunde läsa i DN förra året i september.

När Boverkets kommunenkäter visar på att bostadsbyggandet fortsätter att minska med närmare 10 procent i Stockholmsregionen tyder det mycket på att den SD-ledda regeringen har misslyckats totalt med bostadspolitiken. Det är fyra förlorade år.

Herr talman! Det stora problemet som länsstyrelsen i Stockholm belyser är att det inte finns bostäder som vanligt folk har råd att efterfråga. De är helt enkelt för dyra, och därmed står de tomma eller byggs inte.

Att då lyfta upp förslag som riskerar att införa marknadshyror bakvägen, eller för den delen lyfta fram en ganska ogenomtänkt reform av bygglovsreglerna, känns inte som om det kommer att lösa problemet med att få fram billigare bostäder.

Att enbart tro att regelförenklingar ska leda till att få fram fler och billigare lägenheter är lite naivt, för trots de åtgärder som regeringen har genomfört vänder inte den negativa utvecklingen. Statsrådet talade förut om en rivstart, men det blev en tvärnit. Återigen: Det är fyra förlorade år.

Det som regeringen inte verkar förstå är hur mycket ekonomin påverkar människors möjligheter att efterfråga bostäder. Att ta bort ett investeringsstöd, och dessutom i förtid, stoppade byggandet av upp till 30 000 hyreslägenheter med lägre hyra i ett slag. Det är lika många bostäder som det byggs årligen numera.

Ett byggbolag tog fram en tydlig rapport som pekade på att det skulle bli sju svåra år innan efterfrågan skulle återhämta sig. Det har regeringen tagit med en axelryckning, samtidigt som Boverkets prognoser om återhämtning år efter år skjutits på framtiden.

Det är inte regelförenklingar som kommer att få igång bostadsbyggandet igen. Det är när vanligt folk

har råd att efterfråga en bostad. Statsrådet har noterat att Stockholm stad har skrivit ned målet på antalet bostäder. Han borde kanske fundera på sin egen roll i att så har skett. Han kanske borde notera att Lidingö och Danderyd, borgerligt styrda kommuner, inte bygger någonting.

Därför vill jag fråga statsrådet om han inte har någon självkritik när bostadsbyggandet fortsätter att minska i Stockholmregionen. Det är den region där behovet är som störst.

Anf. 35 Infrastruktur- och bostadsminister
ANDREAS CARLSON (KD):

Herr talman! Det finns alltid skäl att utvärdera sin egen politik och även andras. Det finns alltid skäl att se vad som har effekt och vad som inte har effekt.

När Leif Nysmed nämner ordet självkritik kan jag inte låta bli att fundera på vilken självkritik som Socialdemokraterna själva har idkat under tre och ett halvt år i opposition.

De hade möjlighet att göra strukturella reformer under hela åtta år där det var ett helt annat läge i inflationen. Det var till och med minusränta i perioder, och det var högkonjunktur.

Inte ens i det läget lyckades man bygga bostäder som mötte de behov som fanns då och som fortfarande finns. Det är delar av den skulden som vi fortfarande har att hantera.

Vi ärvde en situation med hög inflation och lågkonjunktur. Det påverkar bostadsbyggandet i stor utsträckning. Men både i lågkonjunktur och i högkonjunktur är det strukturella hinder som hämmar utvecklingen och produktiviteten.

Leif Nysmed tycks tro att det enbart är regelförenklningar som regeringen lyfter fram som åtgärder. Det är det inte. Det verkar inte som att ledamoten lyssnade när jag lyfte fram alla andra åtgärder.

Regelförenklningar är en del i att få till ett billigare byggande och att få mer standardiserade processer så att kostnaderna för till exempel ett hus går ned så att fler har råd att efterfråga det.

Jag håller helt med Leif Nysmed om att det handlar om att fler ska kunna efterfråga. Men det gäller att titta inte bara på efterfrågesidan utan också på utbudssidan.

Det gäller att se till att kunna pressa priser, att få ett mer standardiserat byggande och att få mer lika bedömning i landets olika kommuner så att man kan få till det industriella byggande som Leif Nysmed också är engagerad i. Där tror jag att vi är överens.

Leif Nysmed lyfter fram att regeringens egen utredning pekar på att småhusbyggandet är lågt. Det är därför som vi har en egnahemskommissionär som arbetar långsiktigt. Det gäller att inte sopa olika problem under mattan utan lyfta fram dem och kunna åtgärda dem.

Vi har exempelvis infört en planeringsstimulans för detaljplaner som tas fram just för småhusbyggande. Vi vill främja trädgårdsstäder och egnahemsrörelser. Där pågår ett arbete.

För att möjliggöra det handlar det inte bara om planer, regelverk och ledtider. Det handlar också om att människor ska kunna efterfråga, precis som Leif Nysmed säger.

Därför har vi höjt bolånetaket och tagit bort det skärpta amorteringskravet, och vi inför också en modell för hyrköp.

Det fungerar väl i exempelvis Norge, där en barnfamilj kan få in foten över tröskeln till drömboendet innan man har kunnat samla ihop till en kontantinsats. Sedan har man sparat till den när man bor i huset eller lägenheten. Livet står inte på paus till dess att man kan förverkliga sin boendedröm.

Det är bara några av de åtgärder vi har genomfört. Det är bara ett axplock. Det har varit många reformer.

Bostadsbyggandet påverkas dock av osäkerheten i omvärlden, av ekonomin, av en lågkonjunktur som biter sig fast och av hög inflation. Så är det oavsett om det är hög- eller lågkonjunktur. Men nu har vi tagit tag i flera av de strukturella hindren, även om det finns mer att göra. Det kommer att gynna Sverige och svenskt bostadsbyggande under lång tid framöver.

Det stämmer alltså inte att det är fyra förlorade år. Det vi har gjort under de här åren kommer att tjäna Sverige väl under lång tid framöver. Samtidigt behöver vi se till att olika åtgärder kommer på plats så fort som möjligt, så att fler kan förverkliga sina boendedrömmar i Sverige.

Anf. 36 LEIF NYSMED (S):

Herr talman! Jag noterar att jag fortfarande kan dra slutsatsen att det är fyra förlorade år. Statsrådet hänvisar nämligen till vad som ska hända när man har genomfört de här olika regelförändringarna. Men under de här fyra åren har man inte sett till att vi har ett bostadsbyggande som åtminstone försöker följa det behov som finns.

Han raljerar över de åtta åren då vi hade makten genom att säga att vi inte nådde upp till de behov som fanns då. Men vi var betydligt närmare målen då än ni är i dag. Ni kommer inte ens halvvägs, Andreas Carlson. Vi tangerade behovet vissa år och var dessutom över behovet vissa år.

Det är klart att vi hade förutsättningar med låga räntor, ett investeringsstöd och en arbetslöshet som var betydligt lägre än den är i dag. Det gör skillnad. Jag tänker att det är det som ni borde dra lite lärdom av. Det är de ekonomiska förutsättningarna som gör skillnad för om det byggs eller inte.

Vi byggde under våra åtta år, från 2015 till 2022, nästan en halv miljon bostäder av olika karaktär i Sverige. Det gick att bygga med de gamla byggreglerna. Det gick att göra. Människor vågade nämligen investera i att flytta till en ny hyreslägenhet eller ett nytt ägt boende, om det så var bostadsrätt eller annat egenägt boende. Man hade hoppet uppe. Det har man inte i dag. Det var ett tufft omvärldsläge också under våra mandatperioder. Det går alltså inte att bara skylla på det.

När det gäller diskussionen om inflation, som brukar komma upp i det här sammanhanget, berodde inte

inflationen på att vi byggde för mycket bostäder i det här landet. Men det var byggbranschen och de som har behov av bostäder som fick ta den ekonomiska smällen när ni lämnade walkover.

Vad har ni egentligen gjort för att hålla bostadsbyggandet uppe under den här perioden, medan ni jobbar med de reformer som ni jämför med här? Ni hade till exempel kunnat gå fram med ett nystartslån, som var framtaget och som vi faktiskt var överens om. Men det lades i byrålådan för att komma åt det här med lättare amorteringskrav och höjt bolånetak.

Det sätter ibland en hel del käppar i hjulen för en del andra ägda förutsättningar. Jag tänker på exempelvis Obos delägarbostäder. De nya reglerna sätter käppar i hjulen för dem som sedan vill kunna äga hela lägenheten, inte bara halva lägenheten. Det är inte helt genomtänkta åtgärder. Jag skulle kunna lyfta upp en hel del sådana situationer när det gäller era regelförenklingar under resans gång.

En del regelförenklingar har vi faktiskt stöttat och tyckt att de har varit bra, men en hel del har varit ogenomtänkta. När vi bygger bostäder vill vi bygga bra bostäder. Att då sänka kraven på tillgänglighet, ljusinsläpp, takhöjder, storlekar på rum och så vidare är inte en framgång, tycker jag. Det är snarare steg bakåt.

En gång i tiden vågade vi tro på den goda bostaden. Vi tog bort utedassen och byggde toaletter i husen. Vi började mäta höjden på diskbänkar, för att vi inte skulle få ont i ryggen när vi stod i köket, och ökade storleken på rum.

Vi trodde på framtiden, och vi tog ett socialt ansvar. Staten var med och gjorde det. Här har staten kapitulerat. Jag tycker att ni borde fundera både en och två gånger på vad ni har misslyckats med under den här mandatperioden. Det är många som undrar. En hel bransch undrar.

Vi begärde tidigare att det skulle finnas en bostadskommission, där man kunde diskutera. Det var inte på grund av att vi ville sitta med i den utan för att branschen ville ha en sådan. Och det lyfter branschföreträdare fram återigen.

Anf. 37 Infrastruktur- och bostadsminister
ANDREAS CARLSON (KD):

Herr talman! När det gäller den sociala dimensionen av bostadspolitiken har vi höjt taket i bostadsbidraget, och vi skärper kommunernas arbete med bostadsförsörjning, även när det gäller hyresgarantier för barnfamiljer. Det är efterfrågade reformer och åtgärder, som jag tror är efterlängtrade och behövliga.

Leif Nysmed säger att jag raljerar. Jag snarare informerar om hur det var under förra mandatperioden och den innan dess. Det är lätt att tro något annat när man hör retoriken i den här debatten.

Herr talman! När det kommer till antalet bostäder är det också viktigt att utvärdera vilken typ av bostäder. Vi vet att ungefär sju av tio vill bo i egenägt småhus i Sverige. Trots det har nyproduktionstakten i Sverige varit väsentligt lägre än i jämförbara EU-länder.

Vi ser nu att de åtgärder som vi vidtar kan möjliggöra för fler att förverkliga den boendedrömmen.

Vi vet från en av egnahemskommissionärens delrapporter att ungefär 1 miljon människor som i dag bor i hyrd lägenhet hade velat bo i egenägt småhus om de hade haft möjlighet till det. Genom att standardisera, regelförenkla, sänka trösklarna och införa nya modeller, som hyrköp, blir det möjligt för fler att göra den resan och förverkliga den drömmen.

Det innebär också att det frigörs lägenheter i det befintliga hyrda beståndet, som inte sällan har 50 procent lägre hyra än en nyproducerad hyresrätt. Det blir också ett steg in för den som i dag efterfrågar en lägenhet med lägre hyra än nyproduktion. Det är ett sätt att förvalta det befintliga beståndet mer ansvarsfullt än att ha som huvudinriktning att bygga nya, ofta ganska små, hyresrätter med förhållandevis hög hyra.

Vi har ett mer samlat grepp, som utgår från människors preferenser, behov och vilja. Vi dikterar inte ovanifrån, utan vi ger nu fler möjligheter att ta det steget och förverkliga sin dröm.

Hyrköpsmodellen sätter inte käppar i hjulet för andra modeller. Tvärtom välkomnar vi andra modeller som sänker trösklarna in till den egenägda bostaden, till exempel delägarmodellen som nämnts. Förra veckan, tror jag att det var, höll jag tillsammans med egnahemskommissionären ett rundabordssamtal med olika aktörer som är aktiva när det gäller både hyrköp och olika typer av delägarmodeller.

Allt detta syftar till att sänka trösklarna så att man kan ta steget tidigare. Det är många människor i Sverige som inte har en stor kasse med pengar. Man har inte ett stort arv eller pengar med sig hemifrån, utan man får kämpa för att spara ihop till kontantinsatsen. Nu blir den tröskeln lägre genom att vi höjer bolånetak. Men genom olika modeller som gör att man kan spara under tiden man bor i sitt drömboende kan fler ta det steget och till exempel börja bilda familj tidigare.

Allt detta har börjat komma på plats under den här mandatperioden. Jag noterar också att Leif Nysmed välkomnar flera av de steg vi har tagit.

En av de saker som Socialdemokraterna inte brukar tala högt om är att när vi tar bort anmälningsplikten när det gäller till exempel attefallshus vill Socialdemokraterna återinföra bygglov för attefallshuset. Jag tror att många villaägare är oroliga för om den reformen skulle få verkan, om olyckan skulle vara framme och Socialdemokraterna kommer i regeringsställning igen.

Det skulle vara intressant att höra ett resonemang om det. Varför vill ni återinföra bygglov för attefallshus? Det är en frihetsreform som är väldigt uppskattad och som ökar bostadsutbudet.

Anf. 38 LEIF NYSMED (S):

Herr talman! Stärkt bostadsbidrag, säger ministern, men han säger inte att man tog bort det särskilda bostadstillägget, vilket gjorde att man minskade antalet kronor och ören som den här gruppen fått.

Ett av argumenten för att vi inte ska ha investeringsstöd har tidigare många gånger varit att vi i stället

ska ha höga bostadsbidrag eftersom de är mer träffsäkra. Men vad den här regeringen har gjort innebär ett minskat antal kronor och ören som de som har bostadsbidrag får ut. Oftast är det ensamstående med barn som har drabbats av detta. Men det är inte de som har träffats av skattesänkningar.

Sju av tio vill bo i villa, säger ministern. Ja, det tror jag också. Men om man ställer fler följdfrågor får man reda på att folk även vill bo centralt. Det är inte alltid där det finns möjlighet att bygga villor. Det finns alltså andra parametrar som folk värderar också.

Jag vill därför ställa en följdfråga. Hyresgästföreningen konstaterade att sju av tio inte vill ha marknadshyra. Jag hoppas verkligen att regeringen lyssnar på det och inte driver några krav om marknadshyror framöver, eftersom sju av tio som bor i hyresrätt inte vill ha marknadshyra. Jag hoppas att retoriken håller hela vägen ut i sådana fall.

Jag tror att ministern missuppfattade mig angående hyrköpsmodellen och delägarmodellen. Hyrköpsmodellen sågas av bland annat Lagrådet då det finns en hel del brister i förslaget när det gäller konsumentskyddet. Vi delar den bedömning som Lagrådet gör. Där bör man göra om och göra rätt och komma tillbaka. Hyrköpsmodellen är i sig ett bra förslag, men vi måste också ha en viss trygghet i den.

Sedan har vi det roliga – bygglov. 1 400 Stuvstabor har just fått ett återinfört bygglov för sina fastigheter med den nya modellen. Det kan man läsa om i Mitt i Huddinge. De är måttligt roade av denna ogenomtänkta reform som ni har infört.

Anf. 39 Infrastruktur- och bostadsminister
ANDREAS CARLSON (KD):

Fru talman! Frågan i debatten handlade om Stockholmsregionen. Vi har i debatten diskuterat bostadspolitik mer generellt än bara för Stockholmsregionen. Det är naturligt eftersom det påverkar även Stockholmsregionen.

Mot bakgrund av det vill jag i mitt avslutande inlägg lyfta fram de olika åtgärder som vi har presenterat den här veckan i den nationella planen, där vi ger byggstart Tvärförbindelse Södertörn. Vi lyfter tillbaka Östlig förbindelse i den nationella planen, så att planeringen kan återstartas för den viktiga delen att få en ringled runt huvudstaden. Vi stärker också tillgängligheten till och från Arlanda flygplats och vidtar en hel del andra infrastrukturåtgärder som stärker möjligheten att pendla i Stockholmsregionen.

Detta är en del av svaret på Leif Nysmeds fråga om att människor som vill bo i småhus också vill bo centralt. Genom de här stora infrastrukturinvesteringarna blir det möjligt att bo på fler platser och samtidigt ha kortare restider till sitt arbete och till olika aktiviteter, kanske för barnen om man ska skjutsa till innebandyträning eller någonting annat.

Detta bygger Stockholm starkare. Det underlättar för bostadsbyggande på fler platser. Man skulle därigenom kunna tillgängliggöra fler småhus och bygga och anlägga nya trädgårdsstäder i områden som man

kanske i dag inte har tittat på för att de ligger lite längre bort. Detta gör Stockholm närmare och mer konkurrenskraftigt. Det är inte irrelevant att lyfta fram de här investeringarna och koppla dem till bostadsbyggandet. Allt det här hänger ihop.

Det är därför som vi under den här mandatperioden har en infrastruktur- och bostadsminister så att man ser de olika åtgärderna för att göra regelförenklingar men också investeringar som möjliggör bostadsutveckling i vår huvudstad.

Interpellationsdebatten var härmed avslutad.

Ajournering

Kammaren beslutade kl. 12.03 på förslag av andre vice talmannen att ajournera sammanträdet till kl. 12.30, då de för dagens bordläggning aviserade propositionerna väntades föreligga.

Återupptaget sammanträde

Sammanträdet återupptogs kl. 12.30.

Ajournering

Då de för bordläggning aviserade propositionerna ännu inte inkommit beslutade kammaren på förslag av andre vice talmannen att ajournera sammanträdet på nytt till kl. 13.00.

Återupptaget sammanträde

Sammanträdet återupptogs kl. 13.00.

Ajournering

Då en av de för bordläggning aviserade propositionerna ännu inte inkommit beslutade kammaren på förslag av andre vice talmannen att ajournera sammanträdet på nytt till kl. 13.30.

Återupptaget sammanträde

Sammanträdet återupptogs kl. 13.30.

Ajournering

Då en av de för bordläggning aviserade propositionerna ännu inte inkommit beslutade kammaren på förslag av andre vice talmannen att ajournera sammanträdet på nytt till kl. 14.00.

Återupptaget sammanträde

Sammanträdet återupptogs kl. 14.00.

§ 10 Bordläggning

Följande dokument anmäldes och bordlades:

Propositioner

- 2025/26:251 En mer sammanhållen vård för personer med skadligt bruk eller beroende och andra psykiatriska tillstånd
2025/26:254 Förbättrade förutsättningar för operativt militärt samarbete
2025/26:258 Ökad insyn i politiska processer
2025/26:260 En mer ändamålsenlig reglering av etikprövning av forskning som avser människor
2025/26:262 Utmönstring av permanent uppehållstillstånd och anpassning av svensk rätt till EU:s migrations- och asylpakt
2025/26:263 Stärkt återvändandeverksamhet
2025/26:264 Skärpta och tydligare krav på vandel för uppehållstillstånd
2025/26:265 Skärpta regler om uppsikt och förvar

Motioner

- med anledning av prop. 2025/26:100 2026 års ekonomiska vårproposition
2025/26:4101 av Magdalena Andersson m.fl. (S)
2025/26:4108 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V)
2025/26:4110 av Martin Ådahl m.fl. (C)
2025/26:4118 av Daniel Helldén m.fl. (MP)

- med anledning av prop. 2025/26:234 En ny lag om kommunal hamnverksamhet
2025/26:4103 av Malin Östh m.fl. (V)
2025/26:4125 av Aylin Nouri m.fl. (S)
2025/26:4135 av Malcolm Momodou Jallow m.fl. (-)

§ 11 Anmälan om interpellationer

Följande interpellationer hade framställts:

den 29 april

- 2025/26:454 Åtgärder för att stoppa kriminella från att driva HVB-hem**
av *Mattias Vepsä* (S)
till socialtjänstminister Camilla Waltersson Grönvall (M)
2025/26:455 Förutsättningar för att värna det rörliga kulturarvet
av *Rashid Farivar* (SD)
till kulturminister Parisa Liljestrand (M)
2025/26:456 Organhandel
av *Nima Gholam Ali Pour* (SD)
till sjukvårdsminister Elisabet Lann (KD)
2025/26:457 Regeringens arbete med sällsynta hälsotillstånd

- av *Adrian Magnusson* (S)
till sjukvårdsminister Elisabet Lann (KD)
2025/26:458 Uttalande om att utrota gängkriminaliteten de kommande fyra åren
av *Teresa Carvalho* (S)
till justitieminister Gunnar Strömmer (M)
2025/26:459 Opinionsbildning och aktivism inom myndigheter
av *Josef Fransson* (SD)
till civilminister Erik Slottner (KD)

§ 12 Anmälan om fråga för skriftligt svar

Följande fråga för skriftligt svar hade framställts:

den 29 april

- 2025/26:767 Hemlösa som registreras som försvunna**
av *Fredrik Lundh Sammeli* (S)
till finansminister Elisabeth Svantesson (M)

§ 13 Anmälan om skriftliga svar på frågor

Skriftliga svar på följande frågor hade kommit in:

den 29 april

- 2025/26:718 Statlig närvaro i sydöstra Skåne**
av *Adrian Magnusson* (S)
till civilminister Erik Slottner (KD)
2025/26:719 Skattekrav mot kvinnor i tvångsprostitution
av *Annika Strandhäll* (S)
till finansminister Elisabeth Svantesson (M)
2025/26:721 Fortsatt lokal förankring i Leader
av *Mikael Larsson* (C)
till landsbygdsminister Peter Kullgren (KD)
2025/26:723 Sveriges agerande kring EU-godkännande av självkörande fordonsteknik
av *Rashid Farivar* (SD)
till infrastruktur- och bostadsminister Andreas Carlson (KD)
2025/26:720 Svensk lagstiftning om återvinning av kabel
av *Rickard Nordin* (C)
till arbetsmarknadsminister och vikarierande klimat- och miljöminister Johan Britz (L)
2025/26:722 Trafikverkets minskade anslag till ideella organisationer
av *Carina Ödebrink* (S)
till infrastruktur- och bostadsminister Andreas Carlson (KD)
2025/26:724 Transportstyrelsens olycksdatabas Strada
av *Carina Ödebrink* (S)
till infrastruktur- och bostadsminister Andreas Carlson (KD)

2025/26:727 Statens servicecenters möjlighet att vidimera passkopior

av *Heléne Björklund* (S)

till justitieminister Gunnar Strömmer (M)

2025/26:728 Preskription och indrivning av skulder

av *Heléne Björklund* (S)

till finansmarknadsminister Niklas Wykman (M)

2025/26:732 Planerad nedläggning av Skatteverkets kontor i Vetlanda

av *Johanna Haraldsson* (S)

till finansminister Elisabeth Svantesson (M)

2025/26:733 Svenska tingsrätters kapacitet

av *Teresa Carvalho* (S)

till justitieminister Gunnar Strömmer (M)

2025/26:726 Kunskap om grundlagarna

av *Eva Lindh* (S)

till utbildnings- och integrationsminister Simona Mohamsson (L)

2025/26:725 Utredningen om kommunalt veto mot brytning i alunskiffer

av *Kalle Olsson* (S)

till energi- och näringsminister Ebba Busch (KD)

2025/26:730 Utbetalningar till vindkraftskommuner

av *Linus Lakso* (MP)

till energi- och näringsminister Ebba Busch (KD)

2025/26:740 Kriegers flak

av *Adrian Magnusson* (S)

till energi- och näringsminister Ebba Busch (KD)

2025/26:734 Sveriges deltagande i initiativ för hållbara flygbränslen

av *Kadir Kasirga* (S)

till infrastruktur- och bostadsminister Andreas Carlson (KD)

2025/26:743 Risk för vattenbrist i södra Sverige

av *Aida Birinxhiku* (S)

till arbetsmarknadsminister och vikarierande klimat- och miljöminister Johan Britz (L)

2025/26:739 Lönetransparensdirektivet

av *Cicie Weidby* (V)

till jämställdhetsminister Nina Larsson (L)

2025/26:744 Kinas inflytande inom Sveriges näringsliv och basindustri

av *Rashid Farivar* (SD)

till energi- och näringsminister Ebba Busch (KD)

2025/26:741 Kostnader för sammanslagningen av AP-fonderna

av *Joakim Sandell* (S)

till finansmarknadsminister Niklas Wykman (M)

2025/26:738 Utökad samverkan mot organiserad brottslighet genom att inkludera fler myndigheter

av *Josef Fransson* (SD)

till justitieminister Gunnar Strömmer (M)

2025/26:742 Regeringens arbete med en nationell molnpolicy

av *Rashid Farivar* (SD)

till civilminister Erik Slottnér (KD)

2025/26:735 Konsumtionslån

av *Anna-Belle Strömberg* (S)

till finansmarknadsminister Niklas Wykman (M)

2025/26:746 Inställt taiwanesiskt presidentbesök

av *Markus Wiechel* (SD)

till utrikesminister Maria Malmer Stenergard (M)

2025/26:745 Vattenbrist i Skåne och det civila försvaret

av *Ewa Pihl Krabbe* (S)

till arbetsmarknadsminister och vikarierande klimat- och miljöminister Johan Britz (L)

2025/26:737 Utbildningens kvalitet för barn i särskilda ungdomsanstalter

av *Anna Wallentheim* (S)

till justitieminister Gunnar Strömmer (M)

§ 14 Kammaren åtskildes kl. 14.00.

Sammanträdet leddes

av förste vice talmannen från dess början till och med § 9 anf. 38 (delvis) och

av andre vice talmannen därefter till dess slut.

Innehållsförteckning

§ 1	Avsägelse	1
§ 2	Anmälan om efterträdare	1
§ 3	Anmälan om fördröjt svar på interpellation	1
§ 4	Ärenden för hänvisning till utskott	1
§ 5	Svar på interpellation 2025/26:416 om Funktionsrätt Sveriges granskning	1
	Anf. 1 Socialtjänstminister CAMILLA WALTERSSON GRÖNVALL (M)	1
	Anf. 2 NADJA AWAD (V)	2
	Anf. 3 Socialtjänstminister CAMILLA WALTERSSON GRÖNVALL (M)	3
	Anf. 4 NADJA AWAD (V)	3
	Anf. 5 Socialtjänstminister CAMILLA WALTERSSON GRÖNVALL (M)	4
	Anf. 6 NADJA AWAD (V)	4
	Anf. 7 Socialtjänstminister CAMILLA WALTERSSON GRÖNVALL (M)	4
§ 6	Svar på interpellation 2025/26:439 om brist på poliser i Stockholm	5
	Anf. 8 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M)	5
	Anf. 9 MATTIAS VEPSÄ (S)	5
	Anf. 10 MARTIN WESTMONT (SD)	6
	Anf. 11 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M)	6
	Anf. 12 MATTIAS VEPSÄ (S)	7
	Anf. 13 MARTIN WESTMONT (SD)	7
	Anf. 14 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M)	7
	Anf. 15 MATTIAS VEPSÄ (S)	8
	Anf. 16 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M)	8
§ 7	Svar på interpellation 2025/26:413 om en ny förköpslag för bättre bostäder i landet	9
	Anf. 17 Infrastruktur- och bostadsminister ANDREAS CARLSON (KD)	9
	Anf. 18 ADRIAN MAGNUSSON (S).....	9
	Anf. 19 ANNA WALLENTHEIM (S)	10
	Anf. 20 Infrastruktur- och bostadsminister ANDREAS CARLSON (KD)	10
	Anf. 21 ADRIAN MAGNUSSON (S).....	11
	Anf. 22 ANNA WALLENTHEIM (S)	11
	Anf. 23 Infrastruktur- och bostadsminister ANDREAS CARLSON (KD)	12
	Anf. 24 ADRIAN MAGNUSSON (S).....	12
	Anf. 25 Infrastruktur- och bostadsminister ANDREAS CARLSON (KD)	12
§ 8	Svar på interpellation 2025/26:428 om beredskapsflygplats Scandinavian Mountain Airport	13
	Anf. 26 Infrastruktur- och bostadsminister ANDREAS CARLSON (KD)	13
	Anf. 27 PETER HULTQVIST (S).....	13
	Anf. 28 Infrastruktur- och bostadsminister ANDREAS CARLSON (KD)	13
	Anf. 29 PETER HULTQVIST (S).....	14
	Anf. 30 Infrastruktur- och bostadsminister ANDREAS CARLSON (KD)	14
	Anf. 31 PETER HULTQVIST (S).....	15
	Anf. 32 Infrastruktur- och bostadsminister ANDREAS CARLSON (KD)	15

§ 9 Svar på interpellation 2025/26:434 om bostadsbyggandet i Stockholmsregionen	15
Anf. 33 Infrastruktur- och bostadsminister ANDREAS CARLSON (KD)	15
Anf. 34 LEIF NYSMED (S)	16
Anf. 35 Infrastruktur- och bostadsminister ANDREAS CARLSON (KD)	17
Anf. 36 LEIF NYSMED (S)	17
Anf. 37 Infrastruktur- och bostadsminister ANDREAS CARLSON (KD)	18
Anf. 38 LEIF NYSMED (S)	18
Anf. 39 Infrastruktur- och bostadsminister ANDREAS CARLSON (KD)	19
Ajournering	19
Återupptaget sammanträde	19
Ajournering	19
Återupptaget sammanträde	19
Ajournering	19
Återupptaget sammanträde	19
Ajournering	19
Återupptaget sammanträde	20
§ 10 Bordläggning	20
§ 11 Anmälan om interpellationer	20
§ 12 Anmälan om fråga för skriftligt svar	20
§ 13 Anmälan om skriftliga svar på frågor	20
§ 14 Kammaren åtskildes kl. 14.00.	21